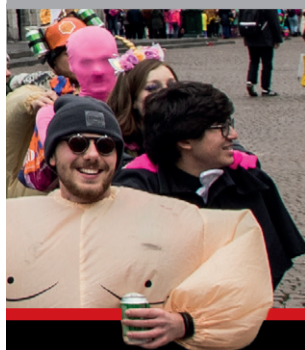

Mare

Metselaar Marinus
werd wereldnieuws

Pagina 11

Buitenlandse studenten
vieren carnaval. 'De
nach is toch zoe laank!'

Pagina 3

Puppy-gebit verraad de
oeroude liefde tussen
mens en viervoeter

Pagina 7

In China trouwen homo's
en lesbiennes voor de
show. 'En voor het geld'

Pagina 9

Jezelf invechten

Helpt kickboksen bij de emancipatie van jonge moslima's?

Vechten met de meisjes naar wie je onderzoek doet: antropoloog Jasmijn Rana deed veldwerk onder kickboksende moslima's. 'Sommigen willen hun mooie gezicht niet verpesten.'

DOOR MARLEEN VAN WESEL 'Ik trainde vijf of zes keer per week, twee uur per dag, bij twee kickboksscholen in Den Haag', vertelt Jasmijn Rana, universitair docent antropologie aan de Universiteit Leiden.

Ze deed namelijk onderzoek naar 'fight clubs' van moslimvrouwen, hun motivatie én het effect op hun zelfbeeld en hun plaats in de maatschappij.

'En een belangrijke methode voor antropologen is participerende observatie. Wij zitten niet aan de kant notities te maken, wij doen mee.'

Volgende week donderdag houdt ze een lezing bij het Leiden University Centre for the Study of Islam and Society, over gender, religie en kickboksen. Afgelopen zomer promoveerde ze daarop aan de Vrije Universiteit Berlijn.

Kickboksen is populair onder moslimmeisjes, vooral die van Marokkaanse afkomst.

'Bijna alle vrouwen en meisjes die ik voor mijn onderzoek sprak waren moslima's en een meerderheid was Marokkaans. Een Marokkaanse trainer trekt vaak een publiek aan dat ook weer Marokkaans is.'

'Maar ik sprak ook Turkse, Surinaamse en bekeerde moslima's. Dat je ladies-only-lessen kunt volgen, helpt. Ouders vinden het daardoor vaak wel oké als hun dochter gaat kickboksen - ook doordat het niet perse heel vrouwelijk is. Kickboksers stellen hun lichaam niet tentoon, zoals balletdanseressen en turners, of zelfs hockeysters, die een kort rokje aan moeten.'

'Eigenlijk ben ik maar één meisje tegengekomen dat thuis problemen ondervond, op een totaal van honderd.'

Maar het succes van kickboksen is ook een gevolg van overheidsbeleid.

'Al sinds de negentiende eeuw zien overheden sport als meer dan spel. Sport is vaak een staatsproject geweest, om burgers te

vormen. Dat zit nog steeds in het Nederlandse sportbeleid. Deelnemen aan sport wordt gezien als een manier om te participeren in de samenleving', legt Rana uit.

'Vechtsport wordt vaak gezien als empowerend. Een mannelijke sport, waar je kracht van krijgt, tegen het vrouwelijke en onderdanige. Niet alleen voor moslimvrouwen trouwens, denk maar aan allerlei weerbaarheidstrainingen.'

'Maar specifiek voor moslima's geldt dat stereotiepe beeld van onderdanige vrouwen. Van niet-islamitische meisjes willen

beleidsmakers gewoon dat ze sporten en actief bezig zijn. Islamitische meisjes moeten meteen ook empowered worden.'

Het beleid werkt dus. 'Kwantitatief in elk geval wel. Meer moslima's zijn gaan sporten. Maar wat is het effect daarvan in hun levens?'

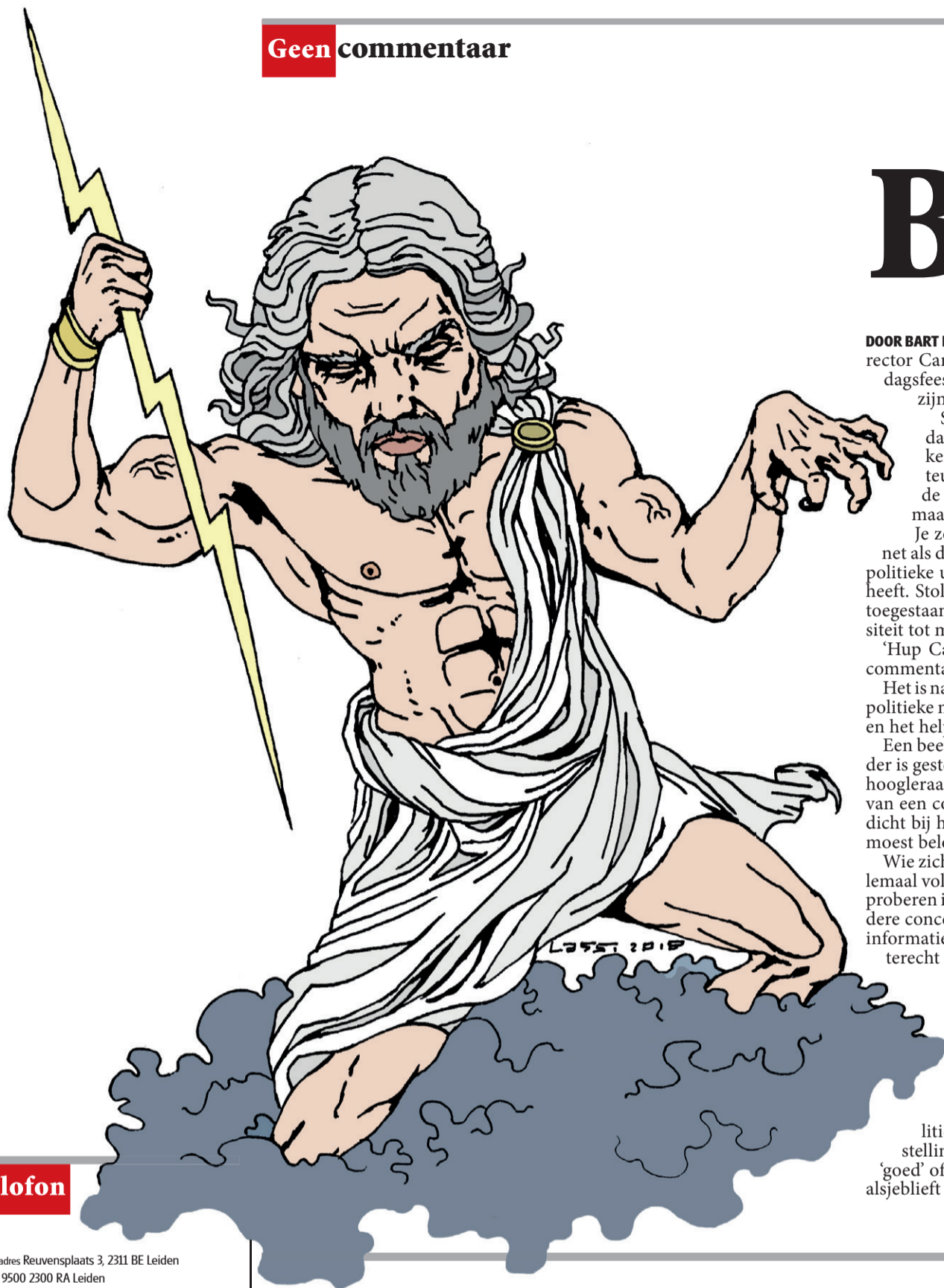
Om dat te ontdekken ging ze niet alleen vechten met de meisjes naar wie ze onderzoek deed.

'We hielden gesprekken in de kleedkamer en na de trainingen. Maar ik ging ook mee shoppen, mee naar school en mee naar hun familie. En omdat ik zelf ook kickbokste, had ik mijn eigen lichaam als referentie. Het was sowieso *anthropology at home*. Zelf begon ik ook als jonge moslima met sporten. Daar kun je in je onderzoek op reflecteren.'

> Verder lezen
op pagina 6

Geen commentaar

Bliksem

DOOR BART BRAUN 'Bolwerk van vrijheid zijn is niet vanzelfsprekend', vertelde rector Carel Stolker de volle Pieterskerk vorige week, tijdens het verjaardagsfeestje van de universiteit (zie pagina 5). Voor wie er niet bij kon zijn, drukte *de Volkskrant* een dag later hetzelfde verhaal ingekort af.

Stolker gebruikte de feestelijke gelegenheid om even uit te leggen dat hij er niet is om de mond te snoeren van universiteitsmedewerkers die politieke uitspraken doen. Leo Lucassen op links, Paul Cliteur op rechts, een studievereniging die Thierry Baudet uitnodigt: de baas vindt het allemaal prima. 'Laat de bliksem van het debat maar inslaan', stelde hij.

Je zou natuurlijk ook kunnen zeggen dat universiteitsmedewerkers, net als de rest van Nederland, het volste recht hebben om in hun vrije tijd politieke uitspraken te doen, en dat hij daar als rector niks mee te maken heeft. Stolker ging echter een stapje verder: die meningen zijn niet alleen toegestaan, ze zijn zelfs essentieel. 'Alleen het open debat maakt de universiteit tot meer dan een *speakers' corner*'.

'Hup Carel!' zeggen wij van de universitaire pers dan. En in heel wat commentaren op Twitter en in columns zeiden anderen dat met ons mee.

Het is natuurlijk ook harstikke leuk dat alle haantjes elkaar lekker met hun politieke meninkjes om de oren mogen slaan. Het is ook nog eens leerzaam, en het helpt je met het bepalen van je eigen opinie.

Een beetje jammer, wel, dat het met het *wetenschappelijke* debat wat minder is gesteld, aan de universiteit. Toen de inmiddels soort-van-vertrokken hoogleraar pedagogiek Rien van IJzendoorn een mediageniek onderzoekje van een collega fileerde in een blogpost, sloeg de bliksem blijkbaar iets te dicht bij huis in. Hij kreeg een contract onder de neus geduwd waarin hij moest beloven niet meer zo onaardig te zijn.

Wie zich afvraagt of het Leidse onderzoek naar etnisch profileren wel helemaal volgens de regelen der kunst was verlopen, moet maar bij de rechter proberen inzage te krijgen. Benieuwd hoe Leidse milieuwetenschappers andere concentraties gifstoffen aangaven dan een hobby-site die uit dezelfde informatiebron peurde? Wij zeggen niets, u kunt op de universitaire website terecht voor een niets verklarende verklaring.

Toen Wolkers-biograaf Onno Blom vorig jaar promoveerde, lekten leden uit de eerste promotiecommissie naar *NRC* dat een eerdere versie van het proefschrift was afgewezen. Blijkbaar bestaat er een 'stammenstrijd' onder geesteswetenschappers over de vraag aan welke eisen een proefschrift precies moet voldoen. Was het niet netter geweest om die strijd publiekelijk te voeren, ruim voorafgaand aan de promotie?

Dat is natuurlijk allemaal wat complexer en pijnlijker dan politieke discussies waarbij vooraf al min of meer vaststaat dat de opstellingen slechts meningen zijn. Bij wetenschap komt een objectiever 'goed' of 'fout' al stukken dichterbij in de buurt. Maar mag de bliksem daar alsjeblieft ook inslaan?

Colofon

Redactie-adres Reuvenplaats 3, 2311 BE Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
Website mareonline.nl
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 15.000
Hoofredactie
Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl
Redactie
Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl
Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman a.kloosterman@mare.leidenuniv.nl
Marleen van Wesel h.g.van.wesel@mare.leidenuniv.nl
Daniëlle Tuk (stagiaire) danielle.tuk@live.nl
Medewerkers
Fernke Blommaert · Mattijn de Groot · Holger Gzella ·
Monica Preller · Marit de Roij · Benjamin Sprecher ·
Susan Wichgers
Fotografie Taco van der Eb · Marc de Haan
Illustraties Bas van der Schot · Bandirah · Silas.nl
Basisonwerp Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie
Art direction en vormgeving Marcel van den Berg
Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk
Advertenties Bureau van Vliet B.V.
Postbus 20 2040 AA Zandvoort
Telefoon 023 - 571 47 45
Redactieraad
Prof. dr. J.C. de Jong (voorzitter) · Prof. dr. F. Israel (vice-voorzitter) · Asel Arykbaeva · Esmee Braam · Prof. dr. Willem van der Does · drs. Bart Funnekotter · drs. Malou van Hintum · Bas Knapp · Prof. dr. Rick Lawson · Josephine Say · Bo Steehouwer
Jaarabonnementen
Een jaarabonnement op *Mare* loopt van september t/m juni. Belangstellenden kunnen *Mare* thuisgestuurd krijgen door €35 over te maken op IBAN NL68RAB00103257950 ten name van Universiteit Leiden (o.v.v. *Mare* en SAP-nummer 6200092091) en vervolgens een bevestigingsmail met daarin hun adres te sturen naar redactie@mare.leidenuniv.nl. Studenten betalen €25.
Ter controle graag in de bevestigingsmail ook het studentnummer vermelden.
Adreswijzigingen, klachten en opmerkingen over de toezending redactie@mare.leidenuniv.nl 071-5277272
Ingezonden mededelingen
Mededelingen voor het op donderdag verschijnende nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag 16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.
ISSN 0166-3690

Column

Dig man! Dig! Dig! Dig!

Ik begon mijn reis door Oeganda in Jinja – een slaperig stadje vol zuipende backpackers. Die was ik na drie dagen wel zat, dus reisde ik tamelijk willekeurig in een rechte lijn naar het noorden. Tot aan Moroto, de hoofdstad (tussen de tien- en twintigduizend inwoners) van de Karimajong, een semi-nomadische stam bij wie het leven om het vergaren van enorme kuddes koeien draait.

Vrij recent was het er nog levensgevaarlijk. De cultuur om over en weer koeien te stelen bestond al heel lang. Ik sprak iemand die zich als de dag van gisteren de eerste herder met een AK-47 kon herinneren. Toen veranderde de regio in een bloedbad. Tegenwoordig is het er overwegend veilig, maar toeristen zijn er nauwelijks.

Het is vrijdagavond. Phillip, een lichtelijk verveelde Duitse student die hier al een paar maanden zit voor een onderzoeksstage neemt mij op sleeptouw naar zijn wekelijkse hoogtepunt. *Whisper*: 's werelds enige Karimajong nachtclub.

De nacht daarvoor had ik doorgebracht in een dorpje, omringd door kleine kindjes die gefascineerd aan mijn haar zaten. Ze hadden opgezette buikjes en glazige ogen. Wormen en vitaminegebrek, volgens een van mijn ad hoc reisgenoten. Ik kon wel een biertje gebruiken.

Whisper is een groot stalen hok met graffiti aan de muur. Toegang is een niet onaanzienlijke euro, en een halve liter *Nile Special* kost tachtig cent. De muziek werkt bij vlagen. Door de hitte valt de laptop van de dj regelmatig uit, die dan met veel gewapper en gewuif tot opnieuw opstarten wordt begeesterd.

Hier geen traditionele gewaden, maar een volstrekt willekeurige wirwar van tweedehands westerse kleren. Sommige bezoekers weten niet precies wat ze met het concept nachtclub aan moeten en staan als onwennige muurbloempjes aan de bar.

Voor mij staat een groep meisjes opzichtig te dansen. Ik denk terug aan het advies van een van mijn nieuwe Ka-

rimajong-vrienden, over de regelmatige vechtpartijen in *Whisper*: 'If you're from another tribe you can't look at the Karimajong women. You just look at our women and you get beaten up. The men feel like the women should be left to only them. In the Karimajong vocabulary the word for non-Karimajong is "emoit". Enemy.'

Hij lachte: 'But my man, you're "auzungo", neither a friend or an enemy. You don't encroach on the land or steal the cows, so it is okay. Don't worry. You can talk to our women.'

De geur van oud bier en zweet, de vraag of je nou wel of niet op dat meisje moet afstappen. Het doet mij allemaal terugdenken aan mijn studententijd. Grappig hoe uitgaan overal op de wereld ongeveer hetzelfde is. Net als in Nederland, denk ik bij mijzelf.

Op dat moment valt de stroom uit. In het donker is de hitte ondraaglijk. Ik loop naar buiten en kom daar de enige persoon met een *colour coordinated* outfit tegen. Gaston Makosia (28), artiestennaam Fide Ghost, draagt een zwarte trainingsbroek, zwart basketbalshirt, een zwarte pet en zwarte glimmende schoenen. Hij is zanger in een ragga-band, uit de stad Mbale, een paar uur ten zuiden.

Ik vraag hem wat voor muziek hij maakt. Hij gaat achter me staan en fluistert ritmisch in mijn oren. Zijn teksten zijn afwisselend in Kigishu, Kiganda en Swahili. Met voor de goede orde nog wat willekeurige Engelse woorden. Het klinkt allemaal heel sensueel. Ik vraag om een vertaling.

Met een grote glimlach legt hij uit dat hij zijn muziek het liefst laat aansluiten bij de belevingswereld van zijn publiek: 'Hey man. Get a shovel. Dig! Dig! Dig! Make food. Otherwise your children will suffer and your wife goes back home. Hey man, dig!'

Toch niet helemaal Nederland.

BENJAMIN SPRECHER is universitair docent bij het Centrum voor Milieuwetenschappen

Mensen

De buitenlanders zijn even *Hollenjers*

Internationale studenten vieren vastelaovend

Studenten van ISN Leiden wagen zich aan de polonaise. 'In China zou dit ondenkbaar zijn.' Foto's Harry Heuts

De internationale studenten van ISN Leiden trokken naar Limburg om carnaval te vieren. 'Dit is toch wel andere koek.'

DOOR HUGO VERMEER 'Ik ben pas twee weken in Nederland en heb geen idee wat ik moet verwachten', zegt Tiffany Boudaud (22, South Asia studies). 'Ik weet alleen dat we dit in Frankrijk niet hebben.'

Ze is zondagochtend in alle vroegte in een bus gestapt, die uit Leiden vertrekt richting Maastricht (spreek uit *Mestreech*). Bestemming: het carnaval. Aan boord: een flinke delegatie van het International Student Network Leiden, de vereniging die onderdeel is van Erasmus Student Network, het Europese platform voor uitwisselingsstudenten.

Niet echt de typische *vastelaovend*vierders dus. Zo is Boudaud bijvoorbeeld niet verkleed – 'daar had ik helaas geen tijd meer voor' – wat haar straks in Limburg nog op commentaar zal komen te staan.

Niet alle studenten zijn volledige leden op carnavalsgebied. Zo is Florian Tusch (24, international relations) verkleed als oliesjeik. 'In Oostenrijk hebben we ook carnaval, *Fasching* noemen we dat. Ik ben benieuwd hoe

het er hier aan toe gaat.'

Plop! Plop! Rond tien uur schrikt het deel van de bus dat in slaap was gevallen wakker. De eerste biertjes worden opengetrokken, een teken dat de rest van de studenten er zin in heeft. Als de bus Maastricht binnenrijdt, heerst er alom verbazing bij de inzittenden. Zodra ze de eerste feestvierders in hun traditionele *pekskes* spotten, vertonen ze hetzelfde gedrag als toeristen die tijdens een safari hun eerste wilde leeuw zien. Ze vliegen van hun stoel en plakken tegen de ramen om de Maastrichtenaars aan te gapen.

De bekende Brabantse boerenkiel blijkt in Limburg echt *not done*. De locals dragen veelal zelfgemaakt kostuums in Pruisische stijl in de kleuren rood, geel en groen. De meeste gezichten zijn geschminkt. Andere populaire verschijningsvormen zijn duo's (Bassie en Adriaan), personages uit de populaire serie *Peaky Blinders*, of wintersportoutfits compleet met zogenaamd zongebruind gezicht.

Na aankomst staat er direct een tour door Maastricht op het programma. Weer vallen de studenten van de ene in de andere verbazing. 'Wat raar dat er overal op straat bier verkocht wordt.' Maar ook wel handig: de studenten slaan meteen gretig

in. Terwijl een van de gidsen uitleg probeert te geven over de Sint-Janskerk wordt deze ruw verstoord door voorbijkomende *zaate hermeniekes* – die boven de rivieren hoempapaband of dweilorkest zouden heten.

De studenten beginnen naar harte-lust foto's te maken. 'Ik kan hier erg van genieten', zegt Giovanni Biantaro (24, physics and business) die een roze *gimp suit* draagt. 'In Italië hebben we bij speciale evenementen ook wel zulke luidruchtige bands. Maar dit is toch wel andere koek.'

Onderweg naar Het Vrijthof, naast de markt een van de grote feestlocaties, wordt eerst nog even de biervoorraad van de plaatselijke supermarkt ingeslagen. Door naar de optocht: een bonte stoet van praalwagens en grote groepen uitgedoste mensen in *pekskes* en zelfgebreide truien. In tegenstelling tot de rest van Limburg zijn sommige studenten niet verkleed, iets wat tot hilariteit leidt bij de doorgewinterde Maastrichtenaars. 'Hollenjers!' roepen die naar de buitenlanders.

Na de optocht duiken de studenten zelf in het feestgedruis. Weer een verschil met Brabant: er wordt niet gehost op welbekende klassiekers als 'Er staat een paard in de gang' of 't Dondert en 't bliksem!' maar

op de plaatselijke helden als Beppie Kraft ('De nach is toch zoe laank') en Duo X-Elle ('Mie Sjoenste Pekske'). Limburgs en Duits voeren de boventoon in deze zogenaemde *Vastelaovesmeziek*.

De studenten wagen zich zelfs aan de lokale manier van dansen: het *sjoenkele* (rustig bewegen van links naar rechts) of een incidentele polonaise. 'Ik geniet hier ontzettend van', zegt Louis Lu (27, Asian studies). 'In China zou zo iets ondenkbaar zijn, daar is het land veel te conservatief voor.'

Daniella Bachour (23, ICT and business) afkomstig uit het ultieme carnavalsbedevaartsoord Brazilië: 'Er zijn echt enorm veel verschillen. Bij ons is iedereen een stuk meer dronken. Ook zie ik hier veel oude mensen ook fanatiek feestvieren, dat zou in Brazilië echt ondenkbaar zijn. De Parade was leuk hier, maar in Rio is deze toch echt minstens tien keer zo groot.'

Na al dat bier op een toch veelal lege maag moet er echt wat gegeten worden. Na een goede bodem van patat, kibbeling en broodjes frikan-del – die niet bij iedereen even goed vallen – gaan op een volgend plein de rondjes bier in rap tempo rond.

Nicolò Gastaldi (24, Grieks en La-

tijn) uit Venetië: 'Dit is echt zo anders dan wat wij doen. Ik hoorde dat mensen hier veel aandacht aan hun outfit besteden maar in Venetië is dat nog extremer. Ook valt het mij op dat mensen hier geschminkt zijn, in Venetië zijn er meer maskers.'

Na de allerlaatste *vlemkes* (bier met een scheutje bruin bier) en *sjoes* (bier met een flinke scheut bruin bier) achterover te hebben getikt is het toch echt tijd om te vertrekken. Met de nodige drankjes achter de kiezen lijkt de terugweg richting de bus opeens een kwartier te duren. Als ze eenmaal zitten, proberen de studenten nog wat na te praten, maar al snel eist het vastelaovend vieren zijn tol. Na een laatste poging van de buschauffeur om de stemming er in te houden door carnavalskrakers door de speakers te laten schallen (het enige wat op de plaatselijke radiozenders wordt gedraaid) klinkt het eerste gesnurk.

Zestien uur na het vroege vertrek is de bus weer terug in Leiden en schrikken de studenten wakker. 'Ik ben echt ontzettend moe' zucht Italiaan Nicolo De Sandre (24, ICT and business). Hij is een van de organisatoren en heeft de hele dag zijn sumoworstelaar-pak aangehouden. 'Het was zo ontzettend gaaf, maar wel blij dat ik thuis ben.'

Nieuws

OM wil vrijpraak huisbaas

Het Openbaar Ministerie heeft gevraagd om vrijpraak voor de huisbaas die in 2016 op een student zou hebben geschoten. Dat meldt het *Leidsch Dagblad*. Er zou te weinig bewijs zijn om de 52-jarige man te veroordelen. De politie trof op zijn handen deeltjes aan, die afkomstig waren van een vuurwapen. Volgens het OM is de minieme hoeveelheid echter niet genoeg om conclusies aan te verbinden, mede omdat de man verklaart regelmatig op een schietvereniging te komen. In de nacht van 5 juli 2016 werden drie kogels geschoten door het raam van Max Dijkstra, student crisis and security management. Een van de kogels schampte zijn been. Er was al langer sprake van een hoogoplopende ruzie tussen Dijkstra en de huisbaas, waarbij de eerste ook naar de huurcommissie stapte. De avond voor het incident had opnieuw een hevige woordenwisseling plaatsgevonden. De huisbaas hoorde de studenten 'laatlunkend' praten over het Leidse accent van de schoonmaakster, zei hij tegen het LD. 'Ik vond dat hij veel te ver ging. Ze maakten mijn vrouw belachelijk.'

Laakbaar gedrag: LUL

De Universiteit Leiden ontving de Sofprijs der Nederlandse Taal 2017 voor de nieuwe naam van de Universiteitsbibliotheek: de Leiden University Library, oftewel de LUL. De Stichting Nederlands reikt die prijs voor laakbaar taalgedrag jaarlijks uit. 'In de nog steeds voortdurende hang van de universiteitsbestuurders naar meer Engels, wordt alles wat maar enigszins naar de Nederlandse herkomst riekt om zeep geholpen, met soms zeer koddige resultaten', aldus de stichting.

Gevaarlijke stoffen

Een onderzoekslaboratorium van het LUMC is maandag ontruimd vanwege een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het ging om afdeling P2, in het gebouwje achter het hoofdgebouw van het LUMC. Daar komen geen patiënten. Ook zijn tijdens het ongeval geen medewerkers onwel geworden, meldt het ziekenhuis. Het LUMC gaat nog onderzoeken wat er precies mis is gegaan, en wat er gedaan kan worden om herhaling te voorkomen.

Duurzaamheidsweek

Van 19 tot en met 23 februari organiseert Green Keys de eerste duurzaamheidsweek van de Universiteit Leiden. In die week zijn er activiteiten, lezingen en workshops over duurzaamheid. Zo is er een *meatless Monday*, een lezing over jonge ondernemers en duurzaamheid, een filmavond over plastic tassen en een pubquiz over het schoonmaken van de oceaan en zijn er workshops over groen koken, hoe om te gaan met klimaatverandering en paddestoelen kweken op koffieresten. Voor meer informatie, zie sustainabilityweek.nl en het facebook-evenement

Aanvulling

In ons commentaar op de informatievoorziening van accreditatie-organisatie NVAO ('Peperkoeken studiehuisje', *Mare* 17) klaagden we dat geheim bleef welke opleidingen er nou precies onder curatele stonden. Die klacht is onjuist: die informatie staat weliswaar niet in het jaarbericht van de NVAO, maar is wel via de site van die organisatie te vinden. Op dit moment geldt dat voor vijf universitaire opleidingen: de researchmasters Social and Cultural Science (RU), Human Geography and Planning (UU), Law (UvT). Ook de master Risicomanagement van de Universiteit Twente en de bachelor Technische Bedrijfskunde in Eindhoven hebben een kleine onvoldoende gescoord en zijn goedgekeurd 'onder voorwaarden'. Addertje onder het gras: er staan alleen studies waarvan de beoordeling definitief is. Een opleiding die een onvoldoende kreeg, kan in bezwaar gaan. Zolang die procedure loopt, staat de studie niet in het lijstje.

'Medewerkers werden afgeblaft'

Asian Library mogelijk deels opengesteld voor alle studenten

Studentenpartijen LVS en ONS willen dat de werkplekken in de Asian Library worden opengesteld voor alle studenten. Rector magnificus Carel Stolker heeft begrip voor de ergernis die is ontstaan. Mogelijk wordt een deel van de ruimte na de zomer vrijgegeven.

DOOR VINCENT BONGERS Momenteel zijn de werkplekken in de Asian Library alleen beschikbaar voor studenten en medewerkers die zich bezig houden met een studie naar Azië.

'Er zat echter helemaal niemand in de Asian Library, en dat in een maand die echt verschrikkelijk druk was', zei Joris Claessens van studentenpartij LVS tijdens de universiteitsraad maandag. Claessens had de afgelopen tentamenperiode onderzoek gedaan naar het gebruik van de Aziëbieb. 'Er moesten mensen naar huis omdat er elders in de bibliotheek geen plek was.'

'De bibliotheek is een prachtige ruimte', reageerde rector magnificus Carel Stolker. 'Maar vanaf de opening is er veel gedoe over geweest. Ik snap ook wel dat het heel irritant is als je door het raam van de Asian Library kijkt en je ziet daar een hele hoop lege plekken, terwijl het in de rest van de bieb heel druk is. 'Er waren extra werkplekken in verschillende gebouwen vrijgemaakt. Die zijn minder mooi dan die in de Asian Library en werden niet of nauwelijks gebruikt.'

Er is een soort belangenstrijd ontstaan, legde Stolker uit. 'Vooral tussen rechtenstudenten en studenten die zich met Azië bezighouden. Die gingen over en weer klachten indienen bij de UB.'

Rechtenstudenten zijn niet de makkelijkste, benadrukte de rector. 'Die begonnen medewerkers om

de oren te slaan met het burgerlijk wetboek. Uiteraard niet fysiek maar wel met de wetsartikelen. Heel lastig voor de mensen die dat moesten reguleren.'

Het stoort de LVS dat er een pasjessysteem werd ingevoerd en bewaking werd ingehuurd om ongewenste studenten buiten de deur te houden. Claessens: 'Ik vind de bewaker verspilling van belastinggeld. Ik ben daar enigszins kwaad over.'

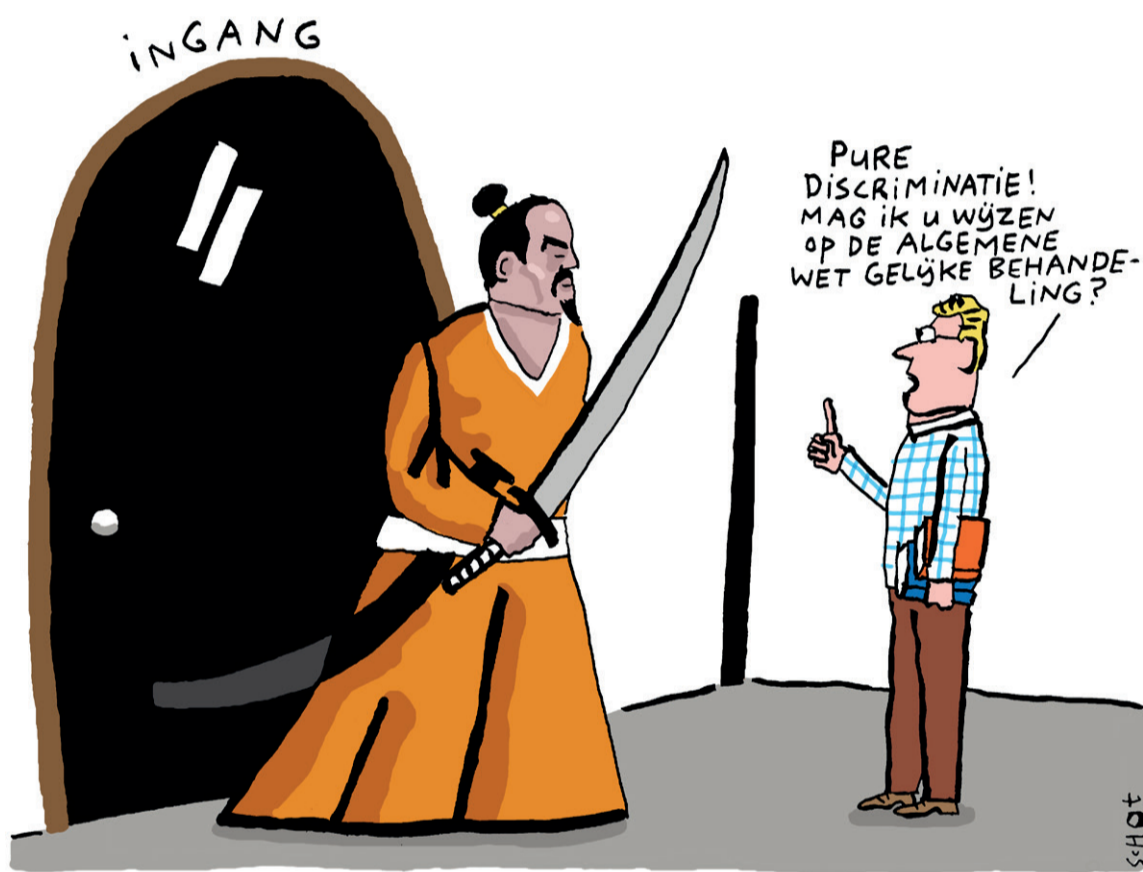
Stolker: 'De bewakers waren no-

dig, omdat de medewerkers gewoon werden afgeblaft. De studenten lieten zich niet weggagen. De bibliothecaris moest wel ingrijpen.'

Het college van bestuur gaat kijken of er mogelijkheden zijn om de studenten tegemoet te komen. 'Tot de zomer gaan we twee keer per dag meten wat de bezettingsgraad is van de Asian Library', aldus Stolker. 'En we communiceren naar de studenten die een Azië-studie doen dat ze ook echt in deze bieb moeten gaan

zitten en niet ergens anders. Dan komen er elders plekken vrij.'

'Als nu blijkt dat er structureel maar een klein deel van de Asian Library gebruikt wordt, dan moeten we kijken of we een deel van de bieb kunnen openstellen voor andere studenten. Dat is best ingewikkeld, want dan komt er mogelijk een enorme invasie en is er vervolgens weer geen plek voor de Azië-studenten. We moeten dan dus iets gaan verzinnen.'

'We moeten elkaar kunnen verstaan'

De Technische Universiteit van Eindhoven is in 2020 helemaal Engelstalig, meldt het college van bestuur. 'De wereld van ingenieurs is Engels.'

Bijna alle opleidingen van de TU/e zijn al Engelstalig (op één na), en vanaf 2020 zal het Engels ook de voertaal buiten de collegezalen zijn. Het bestuur wil voorkomen dat buitenlanders zich buitengesloten voelen, en de positie van studenten op de arbeidsmarkt verbeteren.

'Dertig procent van onze wetenschappelijke staf en zestig procent van onze onderzoekers komt uit

het buitenland' zegt vicevoorzitter Jo van Ham in het *Eindhovens Dagblad*. 'Bij de studenten ligt dat op vijftien procent. En we verwachten een verdere groei de komende jaren. Om voor iedereen toegankelijk te zijn en niemand uit te sluiten moeten we elkaar in ieder geval kunnen verstaan.'

Het principe achter het taalbeleid is 'Nederlands als het kan, Engels als het moet'. In vergaderingen en daarbuiten spreekt men dus in principe Engels, en alleen Nederlands als iedereen dit kan verstaan.

Van Ham: 'Als je alleen met Nederlanders bent, ga je natuurlijk

geen Engels spreken. Maar alle schriftelijke communicatie is vanaf 2020 in het Engels.'

Tijdens de universiteitsraad maandag in Leiden werd ook gesproken over het Engels. Aanleiding was een rondvraag van studentenpartij ONS over de diesrede van rector magnificus Karen Maex van de Universiteit van Amsterdam.

Maex pleitte in haar toespraak voor een rem op de groei van het aantal internationale studenten. Zij voorziet namelijk problemen, waaronder een te sterke verengelsing.

De Leidse vice-rector magnificus Hester Bijl ging in op de verengelsing van opleidingen. 'Onze strategie is vooralsnog: de masters in het Engels, tenzij.... En de bachelors in het Nederlands, tenzij. Bijna al onze bachelors zijn ook in het Nederlands', zei Bijl.

'Behalve nieuwe bachelors met een sterk internationaal perspectief. International studies is bijvoorbeeld Engelstalig. Als je de Universiteit Leiden vergelijkt met andere universiteiten, dan zijn we een van de minst internationale instellingen. Zeker aan de bachelorkant. Ik maak me daar ook wel eens zorgen over: lopen we niet achter?'

VB/AK

282 euro voor functiebeperking

Studenten met een functiebeperking moeten standaard 282 euro per maand krijgen. Dat vinden de Landelijke Studentenvakbond en jongerenvakbond CNV Jongeren.

De vergoeding die studenten met een functiebeperking krijgen, verschilt nog steeds sterk per gemeente, stellen de vakbonden in een brief aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten

(VNG). Sinds 2015 vallen ze namelijk onder de Participatiewet, in plaats van de Wajong. Dat betekent dat ze van de gemeente afhankelijk zijn voor hulp. Hierdoor zijn de verschillen groot: studenten in Utrecht en Tilburg krijgen 100 euro per maand, terwijl Amsterdamse studenten gemiddeld 280 euro krijgen.

Ze willen dat elke gemeente een standaardvergoeding van 282 euro

instelt: een kwart van het minimumjeugdloon. Dit is hetzelfde bedrag waarop de studenten onder de Wajong aanspraak konden maken. Daarom beschouwen CNV Jongeren en de LSVb 'dit als een eerlijk minimumbedrag waar studenten met een functiebeperking recht op hebben.'

De voorlichting over de vergoeding moet daarnaast beter: 'Slechts

een kwart van de jongeren met een arbeidsbeperking is bekend met de toeslag', melden de verenigingen in het persbericht. De aanvraagprocedure bij de gemeente is daarnaast te ingewikkeld, en er zijn te strenge voorwaarden. 'Deze zaken leiden ertoe dat slecht zeven procent van de jongeren met een functiebeperking gebruikt maakt van de toeslag', aldus de twee organisaties. **AK**

‘Radicale vrijheid van meningsuiting’

Rector pleit in diesrede voor open debat: ‘Laat de bliksem maar inslaan’

‘Is praesidium libertatis meer dan een deftige veer op onze hoed?’ Dat zei rector magnificus Carel Stolker vorige week donderdag tijdens de viering van de 443^e dies natalis van de universiteit.

DOOR DANIELLE TUK Het motto betekent ‘bolwerk van de vrijheid’, en daarom pleitte de rector magnificus voor de universiteit als vrijplaats voor het debat met andersdenkenden.

De vraag of hij als rector niet iets moet doen aan activistische hoogleraren is de aanleiding voor deze toespraak.

Stolker vindt van niet: ‘De universiteit moet kiezen voor radicale vrijheid van meningsuiting en bereid

zijn om het debat te voeren’, stelt hij.

Het zijn van een gemeenschap is volgens hem nodig voor het open debat omdat juist daar die radicale vrijheid van meningsuiting mogelijk is. Er zijn wel gevaren: mainstream-denken en ‘het zoeken naar klonen van jezelf’: mensen benoemen die op jou lijken.

Sinds haar oprichting heeft de universiteit altijd de diversiteit opgezocht, vertelt Stolker.

‘De diversiteit van meningen is de kern van het benoemingenbeleid geweest’, zegt hij. ‘De strijd tussen Arminius en Gomarus (over de vraag of al vastligt wie er in de hemel komt, of dat mensen daar invloed op hebben door hun vrije keuze om te geloven, *red.*) zou de stad verdelen – er moesten in Leiden zelfs

schuttingen gebouwd worden om de voor- en tegenstanders uit elkaar te houden – maar het was een bewuste keuze van de curatoren van de Universiteit Leiden. Dat deden ze om te garanderen dat het debat ook echt keihard gevoerd werd; anders kom je als universiteit niet verder. In de tweede plaats vormen die debatten een soort bliksemgeleider waar de bliksem van de discussie weliswaar inslaat, maar tegelijkertijd onder controle kan worden gebracht. Het was ook een goede manier om de universiteit in het maatschappelijke debat een rol te laten spelen.’

Die traditie moeten we koesteren, aldus Stolker.

‘Universiteiten moeten er juist zijn voor het nieuwe, de provocatie, de verwarring, onorthodoxie. Laat

de bliksem maar inslaan, maar zorg dat we in het debat van de universiteit verder komen.’

Tijdens de viering gaf Bernet Elzinga, hoogleraar psychopathologie, een oratie over stress: 74,8 procent van de studenten was in 2017 hoog tot zeer hoog emotioneel uitgeput, vertelde ze.

Dat komt door onzekerheid en afwijzing, kritiek en buitensluiting, vooral in de jeugd, en kan voorkomen worden door zelf controle te krijgen en gewaardeerd en gesteund te worden: de aanwezigheid van een goede vriend kan stress met de helft verminderen.

‘Geef verantwoordelijkheid in plaats van regels. Stimuleer samenwerking. Spreek uw waardering uit, raadde ze de universiteit aan.

Ook Thomas Hankemeier, hoogleraar Analytische biowetenschappen, gaf een oratie, over *metabolomics*. Dat is een techniek om metabolieten, kleine chemische stoffen zoals glucose, adrenaline, vetzuren en vetten, te meten.

Binnen afzienbare tijd kan misschien voorkomen worden dat iemand ziek wordt door te letten op een verandering in zijn of haar metabole profiel, en kan in ieder geval vroegtijdig ingegrepen worden, vertelde de hoogleraar.

Aan Adrienne Héritier, professor Emerita Politieke Wetenschappen, kreeg een eredoctoraat voor haar baanbrekende werk op het gebied van *multilevel governance*, besluitvorming en institutionele theorie op Europees niveau.

Nog geen ombudsman

De universiteitsraad wil graag een ombudsman voor medewerkers. Die is er nu alleen voor studenten. Het college van bestuur twijfelt, en wil uitzoeken of zo'n functie eigenlijk wel nodig is.

De raad is geschrokken van de problemen met de sociale veiligheid bij het Leiden Institute for Area Studies (LIAS) en het instituut Pedagogische Wetenschappen. Bij het LIAS heerst ‘een cultuur van angst, intimidatie, wantrouwen en onveiligheid’ en bij pedagogiek was sprake van een ‘ronduit verziekt werkklimaat’.

Om vergelijkbare problemen vroegtijdig te kunnen detecteren is de raad voorstander van de komst van een ombudsman voor medewerkers. Het is volgens de raad ‘zeer wenselijk’ dat er naast de informele en vertrouwelijke vertrouwenspersonen ook een ‘formele, onafhankelijke en onpartijdige ingang bestaat’. Dat moet dus de ombudsman worden.

‘Als het nodig is, komt de ombudsman er’, zei rector magnificus Carel

Stolker tijdens de universiteitsraad maandag. Het college heeft er echter vooral op ingezet dat de vertrouwenspersonen zichtbaarder worden voor medewerkers met klachten.

Stolker twijfelt of een ombudsman echt iets toevoegt aan de mogelijkheden die klagers al hebben. ‘Maar dat gaan we uitzoeken.’ Stolker wil gaan informeren bij andere universiteiten. Sommigen hebben een ombudsman, anderen niet. Het college is benieuwd naar de ervaringen. Het onderzoek is zeker niet voor de zomer afgerond.

Bart van der Steen van personeelspartij FNV Overheid vond de reactie van het college ‘wat voorzichtig’. ‘Ik zou toch graag een ombudsfunctionaris zien. Dat is toch een andere functie dan een vertrouwenspersoon. Een ombudsfunctionaris kan een breed onderzoek opzetten.’ Zeker als de ombudsman de opdracht meekrijgt om zelf langs te gaan bij faculteiten en instituten om daar te informeren naar het werkklimaat. En dat is wat de raad graag wil. Het college ziet dat niet erg zitten. **VB**

Meer onderzoek studieadviseurs

De universiteitsraad kraakte onlangs een rapport, van het college van bestuur over het functioneren van de studieadviseurs, af. Vice-rector magnificus Hester Bijl heeft de kritiek ter harte genomen en neemt maatregelen.

De universiteitsraad vroeg al in 2015 het college van bestuur om een onderzoek naar het functioneren van studieadviseurs. Er waren namelijk klachten van studenten, onder andere bij Rechten. Er zouden bijvoorbeeld lange wachttijden zijn.

Het college gaf universitair onderzoekscentrum ICLON opdracht om dat onderzoek te doen. Onlangs verscheen het rapport dan eindelijk. Maar de raad was niet tevreden. ‘Halfbakken’, en ‘waarom stuurt het college ons dit rapport eigenlijk?’ reageerden boze raadsleden.

Het grootste probleem was dat de studieadviseurs zelf niet was gevraagd naar hun ervaringen. Het overleg van studieadviseurs, STAP, was ook kritisch. De input van studenten ontbrak, bijvoorbeeld.

Het college maakte vervolgens snel een afspraak voor een overleg met de universiteitsraad.

‘We waren heel erg ontevreden’, zei Bart van der Steen van perso-

neelspartij FNV Overheid, maandag tijdens de universiteitsraad. ‘Maar we hebben inmiddels overleg gehad met vice-rector Hester Bijl. Dat overleg heeft veel zorgen weggenomen.’

‘Bij de meeste faculteiten zijn de studieadviseurs betrokken bij het onderzoek, maar niet bij alle’, erkende Bijl. ‘We gaan de faculteitsbesturen vragen in gesprek te gaan met de studieadviseurs over de resultaten. Dan kunnen de adviseurs aangeven of er nog andere knelpunten zijn.’

Het is volgens het college niet nuttig om een nieuw centraal onderzoek te doen. ‘We gaan het lokaal aanpakken’, aldus Bijl. ‘Bij de opleidingen zelf. Het studieadvies wordt meer meegenomen in de programma-evaluaties van studies. De opleidingscommissies gaan specifiek naar het studieadvies kijken: Is er voldoende capaciteit? Zijn er wachtlijsten? Docenten, studenten en studieadviseurs worden bij dat proces betrokken.’

Ook gaat het college onderzoek doen naar het ziekteverzuim onder studieadviseurs en komt er meer aandacht voor werkdruk in de ROG-gesprekken (functioneringsgesprekken, *red.*).

Bijl gaat ‘ook in gesprek met STAP over de stappen die we nu gaan zetten.’ **VB**

Oudste kunstwerk

Dit versierde stuk bot (van een bizon) is 13.500 jaar oud, en daarmee het oudst bekende kunstwerk van Nederland. Tijdens de laatste IJstijd stonden grote stukken van wat nu de Noordzee is droog, en in de laagvlakte woonden mensen. Het voorwerp – vermoedelijk een handvat van iets – is al in 2005 opgevoerd bij de Bruine Bank, en belandde via een privé-collectie in bruikleen van het Leidse Rijksmuseum van Oudheden. Onderzoekers van het RMO, de Universiteit Leiden en die van Groningen publiceerden deze week over het bot in vakblad *Antiquity*. In hetzelfde artikel beschrijven ze ook de vondst van een stukje menschedel van vrijwel dezelfde leeftijd. Het is de vroegste moderne mens, maar het RMO heeft ook al een veel ouder stuk Neanderthalschedel. Ook die is afkomstig uit de Noordzee. Foto RMO

Postdocs zijn best tevreden

Postdocs zijn gemiddeld gesproken tevreden met hun werk, en willen graag in de academische wetenschap blijven werken. Alleen: niet iedereen kan dat ook.

Een postdoc is een gepromoveerd onderzoeker (van *na* het doctoraal examen), en zit in een soort academisch vagevuur. Van alle promovendi verlaat ongeveer 70 procent de wetenschap, maar de postdocs zijn gebleven. Om ergens een vaste aanstelling te krijgen, moeten ze eerst tijdens één of meer tijdelijke contracten (die ook ‘postdocs’ heten) mooie onderzoeksresultaten scoren en als het even kan beurzen binnen harken.

In een binnenkort verschijnend artikel in *Employee Relations* beschrijven Inge van der Weijden van het Leidse Centrum voor Wetenschap en Techniekstudies en haar VU-collega Christine Teelken een

onderzoek naar 225 postdocs van twee Nederlandse universiteiten.

Het goede nieuws: ze zijn gemiddeld tevreden over hun werk, en 85% van hen zou aan een universiteit willen blijven werken. Alleen: dat kan niet, omdat de universitaire organisatie een piramidevorm heeft, met veel promovendi onderin, en een paar professoren bovenaan. Minder dan drie procent van de ondervraagden had daadwerkelijk een baan aangeboden gekregen. Hoe langer mensen postdoc zijn, hoe ongelukkiger ze worden en hoe pessimistischer ze zijn over hun carrière. Bèta-postdocs maken zich minder zorgen, vermoedelijk omdat de overstap naar een baan in de industrie voor hen eenvoudiger is.

Er zitten grote verschillen in hoe tevreden ze zijn over hun begeleiding, maar de minst tevreden meenden geen enkele begeleiding te krijgen. In een vervolgonder-

zoek met groepsgesprekken gaven sommige postdocs aan dat hun groepsleider één keer per jaar met ze vergaderde.

Postdocs voelden zich ook weinig verbonden aan de universiteit waar ze werken, wat niet zo raar is: ze weten namelijk al vrijwel zeker dat ze aan het einde van hun postdoc ergens anders heen moeten. ‘We wisten allemaal toen we begonnen dat het bijna onmogelijk is om een vaste aanstelling te krijgen, want er is gewoon niet genoeg geld voor iedereen’, aldus een van de ondervraagden.

Universiteiten zouden meer aandacht voor postdocs als aparte personeelscategorie moeten hebben, adviseren Van der Weijden en Teelken. Het personeelsbeleid van universiteiten zou ‘pragmatischer’ moeten zijn, en deze groep beter voor moeten bereiden op een carrière buiten de academische wereld. **BB**

Verliefd door DNA

Karin van der Tuin, promovenda aan het Leids Universitair Medisch Centrum, onderzocht afgelopen zomer op Lowlands of mensen onbewust een partner kiezen met een ander afweersysteem.

Hoe ging het experiment in zijn werk?

'We hebben DNA-samples verzameld van koppels en singles door wangslimvlies af te nemen, en vragenlijsten afgenomen over de relatie van de koppels en wat de singles in een relatie zochten.

'Het DNA hebben we in het laboratorium getest en onderzocht op stukjes in de buurt van het afweersysteem. Als dat veel van elkaar verschilt, zou je namelijk een goede match zijn, was de hypothese.'

Hoezo?

'Als het nageslacht een mix krijgt van beiden, is het beter beschermd tegen virussen en bacteriën. Nu kun je natuurlijk niet aan iemands buitenkant zien van: goh, dat is een leuk afweersysteem.'

Hoe gaat het dan wel?

'Dat werkt via lichaamsgeur: iemand die we lekker vinden ruiken heeft over het algemeen een ander afweersysteem dan wijzelf. Dat is hoe we onbewust onze partner uitkiezen. We hebben gekeken of het DNA op die plekken bij koppels meer verschilde dan bij willekeurige andere personen, en dat is het geval.'

Was het verschil tussen het DNA van stellen en singles significant?

'Achteraf gezien was de groep te klein om het met 100 procent zekerheid te kunnen vaststellen, maar het is op het randje van wat we normaal als significant beschouwen. We konden van tevoren niet uitrekenen hoeveel mensen we nodig hadden omdat we geen idee hadden van wat het verschil ongeveer zou zijn. Uiteindelijk hebben we 77 koppels en 282 singles onderzocht.'

Kun je op basis van DNA de perfecte match vinden?

'Er zijn heel veel factoren die van belang zijn voor een goede relatie, onder andere je uiterlijk, en daar hebben wij niet naar gekeken. Daarom kun je niet op basis van DNA de perfecte match voor iemand vinden, maar het kan misschien wel bijdragen aan de zoektocht.'

Jullie hebben geschikte partners ook aan elkaar gekoppeld. Zijn er relaties ontstaan door dit experiment?

'Dat weet ik nog niet, want we hebben anderhalve week geleden pas een bericht gestuurd naar de singles, en ik heb nog niets terug gehoord. We zijn van plan om over een paar weken iedereen een mail te sturen met de vraag: "Heb je contact gehad, heb je elkaar gezien, en hoe is dat verlopen?" Daar zijn we enorm benieuwd naar.' **DT**

Vechters uiten juist hun vroomheid

'Vrouwen zouden mannelijke krachtsport nodig hebben om te emanciperen, denken beleidsmakers. Maar dat beeld klopt niet.' Foto's Taco van der Eb

> Vervolg van de voorpagina

Ze ontdekte de sport tijdens haar bachelor antropologie, waarvoor ze buurthuizen in Amsterdam-Oost bezocht. 'Een van de jongerenwerkers daar was kickbokstrainer. "Kom een keer mee", zei hij. "Écht niet!" was mijn eerste reactie. Ik was niet zo sportief en kickboksen leek me maar gewelddadig. Aan de andere kant vind ik het juist fijn om me te verdiepen in dingen die ik eigenlijk vreemd vind. Ik ben in Amsterdam begonnen met kickboksen bij Amina Negadi. Zij is als meervoudig wereldkampioen, van Marokkaanse afkomst, een rolmodel voor kickboksende meisjes.'

De trainers in Den Haag vonden het leuk dat ze al kon kickboksen. 'Af en toe was het ook een nadeel. Soms was ik als nieuweling op zo'n school een stuk beter dan vechters die er al een jaar rondliepen.'

Tegenwoordig kickbokst ze niet meer zo vaak. 'Het laatste jaar van mijn promotieonderzoek was best hectisch, dus kwam ik er niet echt aan toe. Bovendien had ik een bepaalde afstand tot het onderwerp nodig, om erover te kunnen schrijven. Nu doe ik meer aan zwemmen en hardlopen.'

Maar kickboksen blijft leuk. 'Het meditatieve van zwemmen en hardlopen, dat heb je niet bij kickboksen. Daarbij moet je continu alert zijn en dat maakt het spannend. Ook vind ik het interessant hoe mijn relatie tot geweld veranderde. Je ontdekt je eigen reactie wanneer je in je gezicht geslagen wordt. Ik werd geconfronteerd met pijn en met anderen pijn doen. En het was ook gewoon heel gezellig. Je moet iemand namelijk echt vertrouwen om elkaar pijn te kunnen doen. Dat creëert een band, die je bij hardlopen niet zo snel krijgt', vertelt ze.

De trend dat vechtsport gestimuleerd wordt onder bepaalde groepen is in meer Europese landen te zien, aldus Rana. 'Maar in Engeland is boksen juist populairder en in Duitsland taekwondo. Daar deed ik, naast kickboksen, zelf ook aan toen ik in Berlijn werkte.'

'Kickboksen is best een Nederlandse sport. Mensen hebben er een haat-liefde-verhouding mee. Aan de ene kant zijn we trots op de prestaties van Rico Verhoeven. Maar er hangt ook een stigma omheen, door de reputatie van Badr Hari, schietpartijen op kickboksgala's en verbanden die gelegd worden met de onderwereld. Een paar jaar

geleden was er een periode waarin kickboksgala's werden verboden. Toen werd het in Duitsland weer populairder, omdat de wedstrijden daarheen werden verplaatst. Nu is de aandacht weer positiever, wat weer effect heeft op de populariteit. Het is eigenlijk net als met andere sporten: toen Barney wereldkampioen was, wilde iedereen darten.'

Maar wat heeft die populariteit en het achterliggende beleid voor effect op de empowerment en de emancipatie van deze vrouwen?

'Dat ziet er soms anders uit dan de beleidsmakers voor ogen hadden', aldus Rana.

'Empowerment en emancipatie worden vaak gezien als het tegenovergestelde van religie, en dan specifiek van de islam. Maar vrouwen die samen gaan sporten en daarna de moskee bezoeken, kunnen ook juist in hun religie empowerment vinden. En juist in die sport kunnen ze ook uiting geven aan hun vroomheid: bijvoorbeeld door die ladies-only-lessen te volgen, lange kleren te dragen, en ervoor te kiezen om elkaar niet in het gezicht te slaan of niet mee te doen met sparren, maar alleen aan techniek en conditie te werken.'

Het beleid gaat juist erg uit van

een groot onderscheid tussen man en vrouw.

'Vrouwen zouden die mannelijke krachtsport nodig hebben om te emanciperen. Ook daar gaan de meisjes uit mijn onderzoek op hun eigen manier mee om. Sommigen willen juist niet in hun gezicht geslagen worden, omdat ze hun mooie gezicht niet willen verpesten. Of ze trainen op een niet al te hoog niveau, omdat ze geen mannelijk lichaam willen krijgen. Sommigen doen nog snel make-up op in de sportschool, voor ze weer naar buiten lopen, waar ze hun haar meteen losgooien.'

En het beeld van onderdrukte moslima's klopt in elk geval vaak niet. 'Ik ken genoeg voorbeelden van meisjes die juist agressief en gewelddadig waren, en in kickboksen een uitlaatklep vonden.'

DOOR MARLEEN VAN WESEL

Jasmijn Rana: 'Gender, Religion and Kickboxing: The empowerment-paradigm in sport participation' (WHAT'S NEW?! Spring Lecture Series van LUCIS)

Lipsius zaal 228, donderdag 22 februari, 17.15 uur, entree gratis

Grotschildering van jachtscene met honden, in Tassili n'Ajjer, Algerije.

De oudste hondenliefde

Veertienduizend jaar oud gebit verradt band tussen hond en baasje

Archeoloog en dierenarts Luc Janssens onderzocht de tanden van een prehistorische puppy. Hij ontdekte 'het allereerste bewijs voor een emotionele band tussen mens en hond'.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN Voor jagers en verzamelaars, veertienduizend jaar geleden, waren honden vooral nuttig. Althans, dat denken de meeste archeologen: ze konden het kamp bewaken, de slee trekken, en helpen bij de jacht door neergeschoten prooien op te halen. Maar er was geen bewijs dat mensen dezelfde emotionele band met hun huisdier hadden, zoals we nu zijn gewend.

Archeoloog en dierenarts Luc Janssens ontdekte dat een prehistorische viervoeter die meerdere keren ernstig ziek werd, door zijn baasjes werd verzorgd. Hij onderzocht het veertienduizend jaar oude gebit van een 24 weken oude puppy, en zag dat die drie keer herstelde van een zware ziekte, waaronder hondenziekte. Zonder intensieve verzorging had dit niet gekund, zegt Janssens. 'Het is het allereerste bewijs voor een emotionele band tussen mens en hond.'

Hij concludeert dat mensen het bestje verzorgd hebben. 'Hier pomen wij dat de reden emotioneel was. De puppy had geen enkel nut: hij was jong, en nergens op getraind. Als hij ziek was hadden ze hem kunnen laten sterven. Er waren genoeg andere puppy's in de buurt.'

De botten zijn al ruim honderd jaar uit de grond, en liggen al jaren in een museum: overblijfselen van de pup werden al in 1914 door steenhouwers ontdekt in Bonn-Oberkassel. In het graf lagen ook de skeletten van een man van boven de veertig, en een vrouw van boven de vijftig, plus een aantal 'kunstwerken', waaronder een gegraveerd bot.

Janssens, die na een loopbaan als dierenchirurg, archeologie in Gent studeerde en naar Leiden kwam om onderzoek te doen naar

domesticatie van wolven, had twijfels over de verklaring voor de missende tanden in het hondengebit. Hij vroeg toestemming om het nogmaals te bekijken.

'In het verleden is gemeld dat er tanden van de hond ontbraken omdat mensen die hadden uitgeslagen met stenen. Dit om ernstige kwetsuren te voorkomen als de hond bijt. Dat vond ik een ongehoofd verhaal. Ik heb een micro-CT gemaakt en ontdekte dat de tanden ontbraken op genetische basis. Er waren geen breuken te zien die erop wezen dat ze met stenen waren uitgeslagen.'

En hij ontdekte iets anders. 'Ik zag emaildefecte tanden (zonder glazuur, red.) naast elkaar. Dat is typisch voor een hond met het morbillivirus, dat hondenziekte, of ziekte van Carré, met zich meebrengt. Op basis van die tanden kunnen we op de week nauwkeurig zien wanneer die aandoening is ontstaan. Normaal zit het alleen op volwassen tanden. Als deze doorbreken, en de melktanden vervangen, wordt glazuur door het virus een week niet aangemaakt.'

Zo kon Janssens zien dat het hondje het virus kreeg toen het 19 weken oud was. 'We zagen dat hij nog twee keer zo ziek is geweest: met 22 weken, en 24 weken. Die eerste twee keer is hij hersteld. De laatste keer zal hij zijn overleden. Of gedood, om te worden begraven met de mensen.'

De kans dat de hond het in de natuur had overleefd, is 'heel, heel laag', zegt hij. 'De meeste sterven in de eerste week. Dan is de hond heel ziek, met diarree, braken, uitdroging. In de tweede week komt het virus in de luchtwegen en krijgen ze bronchitis, koorts, en eten nog steeds niet. De rest sterft dan meestal. Het uitzonderlijke individu dat het toch overleeft, krijgt vaak neurologische klachten zoals epilepsie.'

Daarnaast was het van nature geen sterke pup, zegt Janssens, die aan het gebit zag dat het immuunsysteem ook niet goed werkte. 'Er was een ontsteking in het tandvles waardoor onderliggend bot

was weggevreten. Dat komt voor bij parodontitis, een soort ontsteking. Die zie je bij oude honden, maar deze hond had met nog geen halfjaar al een ernstige vorm.'

Nog een nieuwtje: één van de tanden bleek helemaal niet van de puppy te zijn. 'Dat was een hele nieuwe ontdekking. Daar was ik wel fier op. We hebben bewezen dat één tand

van een oudere, kleinere hond van drie jaar oud afkomstig is. In honderd jaar opgravingen zijn maar acht honden ontdekt die zo oud zijn. Het is erbij gelegd in het graf. Genetisch onderzoek moet nog gedaan worden, en dat duurt nog wel een jaar of twee, maar het zou kunnen dat het van de mamma of de pappa van het hondje is.'

'De puppy had geen enkel nut: hij was jong, en nergens op getraind. Als hij ziek was hadden ze hem kunnen laten sterven.'

Permafrostpuppy's

De pup uit Bonn-Oberkassel is tussen de 14.708 en 13.874 jaar oud, en daarmee de oudste overgebleven hond ter wereld. Het is tot nu toe ieder geval de oudste, onomstotelijke, *Canis lupus familiaris* – de gedomesticeerde hond.

Iets jonger is de zwarte hond van Tumat (12.400 jaar) maar de vondst was spectaculair: de puppy, een teefje van drie maanden oud, had twaalfduizend jaar in de Sibेरische permafrost gezeten en was daardoor perfect gemummificeerd, met organen en botten nog intact. Er zaten zelfs nog twijgjes tussen de tanden, mogelijk omdat ze zich vastbeet toen ze verrast werd door een landverschuiving.

Twee meter verderop bleek er nog een te liggen, ontdekten wetenschappers die een paar jaar later de omgeving doorzochten. Deze Tumat Puppy was waarschijnlijk een broertje van de eerste vondst, en ze waren waarschijnlijk in dezelfde landverschuiving om het leven gekomen.

Er zijn nog veel, veel oudere vondsten, zoals de schedel en linkeronderkaak van de in Siberië gevonden Altai Dog, van 33.000 jaar oud. Dit geldt ook voor de Goyet Dog, 36.000 jaar oud, gevonden in de grotten van Goyet in België. Maar daarover zijn wetenschappers nog niet eens of het inderdaad om primitieve honden gaat, of om wolven.

Trans-schouders

Tieners die ontevreden zijn met hun biologische geslacht, kunnen in aanmerking komen voor een behandeling met hormonen die hun puberteit remmen, en vanaf hun zestiende voor geslachtshormonen. Als je gaat voor een lichaam van het andere geslacht, dan is het wel zo fijn als dat ook een beetje lukt. Dat gaat niet alleen om de stukjes lichaam in het ondergoed, maar ook om de rest. In *The Journal of Sexual Medicine* beschrijven onderzoekers van de Vrije Universiteit samen met onderzoeker Renée de Mutsert van het Leids Universitair Medisch Centrum een studie naar die rest. Zij maten 71 transvrouwen (die dus als jongetje geboren waren) en 121 transmannen, die van hun zestiende tot hun 22ste hormonen hadden gekregen. Kregen ze ook de bredere heupen of schouders waar ze waarschijnlijk op hoopten? Dat is belangrijk om te weten, want dan kan je tieners die de behandeling nog moeten ondergaan een realistisch beeld geven van wat ze te wachten staat.

Transvrouwen krijgen meer lichaamsvet en bredere heupen dan hun mannelijke leeftijdsgenoten die geen hormoonbehandeling hadden gekregen, maar nog niet zo uitgesproken als geboren vrouwen. De transjongens lijken wel echt meer op geboren jongens dan op vrouwen van hun leeftijd.

Er is de transsekse-wereld wat discussie over of je zo vroeg al moet beginnen met een ingrijpende hormoonbehandeling. De auteurs van dit artikel zijn voorstander: hoe eerder je begint, hoe beter de resultaten.

Bio-oogst

Biologische landbouw is niet zo populair onder biologen. Volgens veel studies is de opbrengst daarbij lager, dus je hebt meer vierkante kilometers nodig voor dezelfde oogst. Dan moet er meer natuur stuk om meer landbouwgrond te krijgen. Liever wat kunstmest en bestrijdingsmiddelen op de akkers, is de redenering.

Ecoloog Maarten Schrama beschrijft samen met Wageningen onderzoekers een langlopend experiment dat de twee landbouwstijlen vergelijkt. Dat gebeurt wel vaker, maar veel van die studies houden er na een paar oogsten weer mee op. De Wageningers hebben echter een proefboerderij waar ze al sinds 1989 bezig zijn.

Eerste conclusie: de verschillen in opbrengst waren minder groot dan wat de vakliteratuur meestal aangeeft. Bij sommige gewassen scheelt het niks, zelfs.

Die verschillen werden steeds kleiner, met de loop der jaren. Dat komt met name doordat de opbrengst van de biologische akkers steeds hoger wordt. Deels doordat de boer steeds beter leert hoe hij biologisch moet boeren, en deels omdat bij biologische landbouw de bodem steeds beter werd. 'Het zou zelfs kunnen dat het verschil in opbrengst verdwijnt, maar dat zal een significante hoeveelheid tijd kosten', schrijven Schrama en co hoopvol. Uiteraard zouden ze de data van één boerderij in Limburg niet willen extrapoleren naar de voedselvoorziening van de hele planeet, dus geven ze aan dat het mooi zou zijn als het experiment herhaald werd op andere plekken.

Ijzerbrein

De radiologen van het Leids Universitair Medisch Centrum vermoeden dat bepaalde vormen van Alzheimer iets te maken hebben met een probleem in de ijzerhuishouding van het brein. In een artikel in *Neurobiology of Aging* komen ze met meer bewijs daarvoor. Ze vergeleken hersenen van mensen met 'vroegge' Alzheimer (voor je 65ste al klachten) met die van normale Alzheimerpatiënten. Met een combinatie van slim kleurstofgebruik en de superkrachtige MRI-scanner maken ze aannemelijk dat er bij die eerste groep patiënten inderdaad een ophoping van ijzer plaatsvindt, maar bij de tweede niet. Wat daar nou precies de oorzaak van is, is de volgende vraag.

Onze site is DRAMATISCH slecht

Universiteit heeft veel tijd en geld verspild aan een volstrekt zinloos systeem

Hoe kan het dat een plek waar zoveel intellect is verenigd zo'n totaal onbruikbare website produceert? Voor de zoveelste keer ploegt **Rico Sneller** door www.leidenuniv.nl, zonder ooit te vinden wat hij zoekt.

Ik heb een klacht over de universitaire website. Die is zo DRAMATISCH slecht, het tart alle beschrijvingen. Nog nooit, ik herhaal: nog nooit, heb ik erop kunnen vinden wat ik zocht. De zoekfunctie is volledig onbruikbaar, zij brengt de zoekers overal en dus nergens.

De logica en indeling van de website ontgaan mij volledig; ze zullen er vast zijn, maar als gebruiker mis ik de tijd en de energie om die uit te pluizen. Het is onbegrijpelijk hoe een plek waar zoveel intellect verenigd is als de universiteit een totaal onbruikbare website produceert, die niet fungeert waarvoor ze bedoeld zou moeten zijn: dienen als vraagbaak voor degene die gerichte informatie zoekt.

Ik heb begrepen dat er inmiddels een 'tool' is ontwikkeld om de zoekfunctie te vergemakkelijken – heb er zelfs een presentatie over bijgewoond. Probleem is echter: waar zit die tool nu ook al weer op de website verstopt? Onvindbaar, en bovendien (zo herinner ik mij) afgeschermd met inlogcodes.

Deze brief is een wanhoopskreet, nu ik voor de zoveelste keer tevergeefs de website afploeg op zoek

naar iets simpels (het BA-scriptiebeoordelingsformulier – maar het had ook iets anders kunnen zijn), en ik er weet-ik-hoeveel-tijd aan verspil. Zelfs het aanmaken van een snelkoppeling wanneer ik het gezochte uiteindelijk heb gevonden, helpt niet: een volgende keer blijkt de link al dood of ergens anders heen te verwijzen.

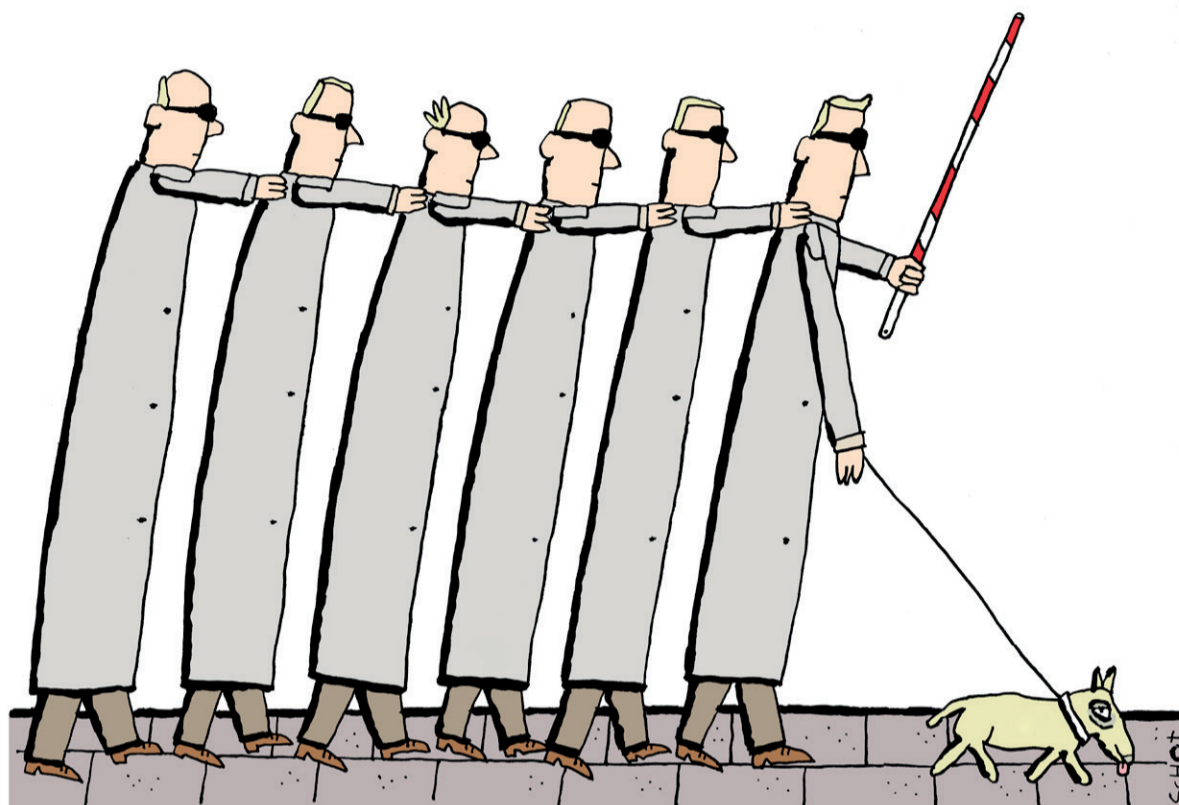
Ik spreek niet alleen namens mijzelf; desgevraagd zal vrijwel elke collega van de universiteit hoogstwaarschijnlijk met mijn klacht instemmen. Vorig jaar, meen ik, werd de nieuwe website feestelijk ingeluid, met borrel en toespraken: een volledige schertsvertoning! Naar mijn idee is de functionaliteit naar een dramatisch dieptepunt gezakt.

Ter illustratie (en ten slotte): het bleek zelfs onmogelijk via de website te achterhalen wie er op de universiteit in vredesnaam voor de website verantwoordelijk is. Zelfs het bestuursbureau is niet opgenomen in één van de hoofdindelingen.

Ik hoop dat dit probleem nu eens serieus wordt aangepakt. Nu wordt er tijd en geld verspild aan een volstrekt zinloos systeem. Elke collega die ik spreek (ik herhaal: ELKE collega) gebruikt liever Google dan de universitaire website zelf om iets werkgerelateerds op te zoeken.

NB: zelfs het contactadres van *Mare* verscheen niet als zinvolle treffer in de zoekfunctie van de website.

RICO SNELLER, assistant professor of Philosophy

Advertentie

UNIVERSITAIRE VERKIEZINGEN 2018

1. TIJDSHEMA VERKIEZINGEN

Het volgende tijdschema is opgesteld voor de reguliere verkiezingen van de:

- studentengeleding van de Universiteitsraad,
- personeelsgeleding van de Universiteitsraad,
- studentengeleding van alle Faculteitsraden,
- Studentenraad LUMC.

Tevens zijn er in verband met opengevallen vacatures tussentijdse verkiezingen voor de:

- Personeelsgeleding Faculteitsraad Sociale Wetenschappen,
- Dienstraat Vastgoed,
- Dienstraat ICLON.

12 maart peildatum en vaststelling kiezersregisters

13 en 14 maart kandidaatstelling van 9.00 tot 16.00, inzage kiezersregisters en indien verzoeken tot verbetering kiezersregisters bij het betreffende stembureau

15 maart besluiten stembureaus inzake kandidaatstelling en verzoeken tot verbetering kiezersregisters (beroep mogelijk op 19 en 20 maart; beslissing op beroep 22 maart)

19 en 20 maart herstel van verzuimen kandidaatstelling

21 maart beslissing stembureaus herstel van verzuimen kandidaatstelling (beroep mogelijk op 26 en 27 maart; beslissing op beroep 29 maart)

16 april verzenden elektronische oproepen; opening verkiezingen (9.00 uur)

19 april sluiting stemming (16.00 uur)

24 april uitslag stemming (beroep mogelijk van 25 april tot en met 1 mei; beslissing op beroep 2 t/m 8 mei)

2. WIE IS KIESGERECHTIGD?

Kiesgerechtigd is iedereen die op 12 maart 2018 (de peildatum) krachtens een aanstelling bij de Universiteit Leiden werkzaam is in een van de onderdelen waar verkiezingen worden gehouden en iedereen die op die datum als student - dus niet als extraneus of gaststudent - staat ingeschreven. Deze groep behoort dus in het kiezersregister te zijn opgenomen.

Op 13 en 14 maart 2018 liggen de kiezersregisters ter inzage bij de stembureaus en kunnen ook verzoeken tot verbetering worden ingediend.

Student-assistenten oefenen hun kiesrecht in beginsel uit in de geleding van de studenten. Andere studenten in dienst van de universiteit oefenen hun kiesrecht uit in de geleding van het personeel. Personen in dienst van NWO, FOM of daarmee vergelijkbare organisaties en werkzaam bij de Universiteit zijn ook kiesgerechtigd; zij worden wel aangeraden bij de ter inzagelegging van de kiezersregisters te controleren of zij daarin ook zijn opgenomen.

U kunt uzelf ervan overtuigen dat u in het kiezersregister bent opgenomen door op 13 of 14 maart 2018 even bij het stembureau langs te gaan; u kunt op deze dagen ook een verzoek tot verbetering van het kiezersregister indienen.

3. KANDIDAATSTELLING

Indien u belangstelling heeft voor een actieve rol in de medezeggenschap kunt u zich op 13 en 14 maart 2018 kandidaatstellen. De formulieren daarvoor zijn verkrijgbaar bij de stembureaus en op <https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/medezeggenschap/universitaire-verkiezingen>

Op 15 maart 2018 maken de stembureaus hun beslissingen ten aanzien van de ingediende kandidaatstellingen bekend. Mochten er

verzuimen zijn geconstateerd die kunnen worden hersteld - zoals het ontbreken van voldoende handtekeningen van kiesgerechtigden die de kandidaatstelling ondersteunen - dan is daartoe volgens bovenstaand schema gelegenheid.

4. BEROEP

Indien u het niet eens bent met een beslissing van een stembureau met betrekking tot de kandidaatstelling of de verbetering van het kiezersregister, dan kunt u daartegen beroep aantekenen volgens bovenstaand schema bij de kamer voor de verkiezingen van de Commissie voor de beroep- en bezwaarschriften (Rapenburg 70 te Leiden).

Ook tegen beslissingen met betrekking tot het herstel van verzuimen in de kandidaatstelling kan volgens bovenstaand schema bij de kamer voor de verkiezingen beroep worden aangetekend.

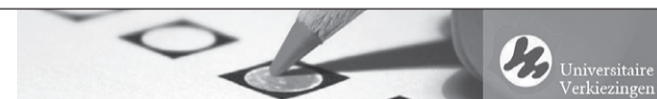
5. STEMMEN VIA INTERNET

Let op! De periode waarin gestemd kan worden is dit jaar vier dagen!

De verkiezingen gaan volledig via het internet. Om te kunnen stemmen dient u gebruik te maken van uw ULCN-account. Vanaf 16 april 2018 (9.00 uur) kunt u met dit account inloggen op de verkiezingsapplicatie. U kunt tot uiterlijk 19 april 2018 (16.00 uur) uw stem uitbrengen. Stemmen kan vanaf elke computer met internetaansluiting.

6. STEM BUREAUS

De verkiezingen worden georganiseerd door verschillende stembureaus, zie <https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/medezeggenschap/universitaire-verkiezingen/stembureaus>. Voor verdere inlichtingen kunt u zich richten tot het Centraal Stembureau.

Trouwen als crowdfunding

Single zijn is in China geen optie

'De acceptatie van homo's verschilt in China per regio. De rechtbank bepaalde in 2014 dat homoseksualiteit geen *mental illness* is.' Foto Hollandse Hoogte

Homo's en lesbiennes in China gaan vaak schijnhuwelijken met elkaar aan, aldus juriste Jingshu Zhu. Zo stellen ze hun familie tevreden en behouden ze het recht op sociale voorzieningen.

DOOR VINCENT BONGERS 'In mijn land is het huwelijk heilig', zegt de Chinese juriste Jingshu Zhu (1990), die woensdag hoopt te promoveren op een onderzoek naar homorechten in China.

'Er staat veel druk op jongeren om te trouwen en die druk wordt alleen maar groter als je achterin de twintig bent. Dan is haast al te laat, is de suggestie. De ideeën over hoe een familie eruit ziet, zijn erg traditioneel. De bloedlijn moet blijven bestaan. Het krijgen van kleinkinderen is heel belangrijk.'

Het homohuwelijk bestaat echter niet in China. 'Er zitten zoveel nadelen aan een bestaan als single, dat er best vaak voor neptrouwpartijen wordt gekozen. Het komt voor dat een lesbische vrouw trouwt met een homoseksuele man.'

Er zijn meerdere redenen om voor

een nephuwelijk te kiezen. 'Dat kan zijn om de familie of werkgever tevreden te stellen. Vaak is er een heel pragmatische reden: geld. Bij een huwelijk is het gebruikelijk om het bruidspaar een flink bedrag te geven. Het is net als crowdfunding: als je trouwt, kun je eindelijk je eigen bedrijf opzetten of een huis kopen.'

Daar komt nog bij dat een hoop sociale en belastingregelingen in de Chinese wetgeving gekoppeld zijn aan het huwelijk. 'In Shanghai is het bijvoorbeeld onmogelijk om bepaalde grond of panden te kopen als je niet getrouwd bent. Het registreren van kinderen zonder trouwpapieren kan alleen als je een hoge boete betaalt.'

De enkele pogingen om het homohuwelijk van de grond te krijgen, strandden al snel, legt Zhu uit. 'Ik ben niet erg optimistisch dat een instituut dat echt de traditionele pijler is onder de Chinese maatschappij zal worden aangepast.'

Is homoseksualiteit geaccepteerd in China?

'Dat is lastig om te zeggen', aldus Zhu. 'Het land is zo groot, en het verschilt echt per regio. Maar je ziet wel dat het aantal homo-organisa-

ties groeit, met name in de steden. In de grote steden zijn gaybars, die sterk lijken op die in New York of Amsterdam.'

Maar homoseksualiteit wordt nog steeds door veel Chinezen als psychische aandoening gezien. In 2014 sleepte een man een kliniek die hem met elektroshocks zou genezen van zijn homoseksualiteit voor de rechter. 'De rechtbank bepaalde toen dat homoseksualiteit geen *mental illness* is en de kliniek moest hem schadevergoeding betalen. Dus je zou kunnen zeggen dat homoseksualiteit min of meer is geaccepteerd, juridisch gezien dan.'

Alleen waren de gevolgen nogal wrang: 'De kliniek was nu beroemd geworden, en vroeg hogere bedragen voor het "genezen" van homoseksualiteit.'

Het is ook lastig om je stem te laten horen als LHBActivist, vertelt Zhu. 'Dat geldt in het algemeen voor protest in China. Er is sprake van censuur.'

Zo organiseerden LHBActivisten in 2013 een *gay parade* in de stad Changsha. Er werd rondgewandeld met regenboogvlaggen, en voorzichtig gezoend.

De organisator is echter gearresteerd en verdween voor twaalf dagen in de cel.

'Dit soort evenementen ligt nog steeds erg gevoelig. Als je in het zicht protesteert, dan riskeer je arrestatie.'

Het hoeft niet over seks te gaan hoor

Onder de naam **Jess** maakt Jingshu Zhu samen met een aantal anderen podcasts over seks en intimiteit.

'We hebben er nu bijna honderd. In totaal hebben we rond de tien miljoen hits gehad. Maar dan moet je er natuurlijk wel rekening mee houden dat China gigantisch veel inwoners heeft.'

'Wat we doen is uniek in China. De onderwerpen zijn behoorlijk expliciet, radicaal zelfs voor ons land. We hebben het over BDSM en transexuels, maar ook over geslachtsziekten. We spreken mensen die werkzaam zijn in de seksindustrie. Het hoeft niet over seks te gaan hoor, we hebben het ook over hoe je de sleur in een huwelijk doorbreekt.'

'Soms krijgen we comments waarin mensen zeggen dat we pornografisch en immoreel bezig zijn. Maar vanuit de meeste reacties zijn heel positief.'

De meeste podcasts zijn in het Chinees, maar we hebben ook drie Engelstalige afleveringen. Ik heb bijvoorbeeld een medewerker van Sexclub Vienna in Amsterdam geïnterviewd en gesproken met een polyamoreus huishouden in Leiden. Het gaat om drie geliefden die samenwonen en die vertellen hoe die relatie tot stand is gekomen en werkt.'

'Vorig jaar oktober moesten we stoppen omdat het Nationale Congres van de Communistische Partij werd georganiseerd. Dat is een gigantische bijeenkomst die om de vijf jaar wordt gehouden. De censuur verhevigt in die periode. Er gingen toen een hoop podcasts en sites uit de lucht, zodat ook ons platform offline werd gehaald. Daardoor verloren we meer dan honderdduizend volgers. Nu zitten we op een nieuw platform.'

Voor links: zie mareonline.nl

Academische Agenda

Prof.dr. P.H.A.M. Abels zal op vrijdag 16 februari een oratie houden bij benoeming tot bijzonder hoogleraar namens Stichting Leerstoelen Intelligence Studies bij de faculteit Governance and Global Affairs, met als leeropdracht Governance of intelligence and security studies. De titel van de oratie is 'PERUNDAS ADVERSAS? Geheime diensten in de maastroom van politiek en beleid'.

Prof.dr. P.H.I.A. Degryse zal op maandag 19 februari een oratie houden bij benoeming tot hoogleraar Archeometrie, met als leeropdracht Archeometrie. De titel van de oratie is 'Archeologie en natuurwetenschappen: het nut van het nutteloze weten'.

Dhr. F. Ben Bdira hoopt op dinsdag 20 februari om 10.00 uur te promoveren tot

doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Understanding functional dynamics and conformational stability of β -glycosidases'. Promotoren zijn Prof.dr. M. Ubbink en Prof.dr. H. Aerts.

Dhr. J.M. de Voogd hoopt op dinsdag 20 februari om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Magnetic Resonance Force Microscopy and the Spin Bath'. Promotor is Prof.dr. T.H. Oosterkamp.

Mw. A.J. de Jong hoopt op dinsdag 20 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Immunometabolism in Osteoarthritis'. Promotoren zijn Prof.dr. R.E.M. Toes en Prof.dr. G. Kloppenburg.

Mw. P.G. Westhoff hoopt op woensdag 21 februari om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Quality of life in painful bone metastases'. Promotor is Prof.dr. C.A.M. Marijnen.

Mw. J. Zhu hoopt op woensdag 21 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is 'Straightjacket'. Promotoren zijn Prof.dr. C. Waaldijk en Prof.dr. S.E. Wieringa (UvA).

Prof. G.M. Zantinge hoopt op woensdag 21 februari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Sociale Wetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Emotion processing in preschoolers with Autism Spectrum Disorders'. Promotor is Prof.dr. H. Swaab.

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 23 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan 4 met vergoeding van 5 tot 10 euro. **Voortgezet onderwijs**: *Nederlands, 2havo. *Nederlands, 3havo. Nederlandse verslagen

maken, hbo, eerste jaar bestuurskunde. *Nederlands, brugklas mavo-havo. *Nederlands, Engels, 3havo. *Nederlands, 5vwo. *Nederlands, Engels, brugklas mavo. *Nederlands, Engels, 4havo. *Engels, wiskunde, 2mavo-havo. *Engels, 5vwo. *Wiskunde, maatschappijleer, 3vmo-basis-kader. *Wiskunde, Nederlands, geschiedenis, 2mavo. Engels, Speciaal Voortgezet onderwijs. *Wiskunde, brugklas mavo-havo. *Frans, geschiedenis, Nederlands, wiskunde, brugklas vmo-mavo. *Wiskunde, 3havo. *Wiskunde, biologie, 2havo-vwo. *Engels, brugklas anderstaligen. **Leiden-Zuid**, 4 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. Onderwijswinkel, Driftstraat 77, ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail:

hdekooren@owwleiden.nl

Matthew Locke Koperensemble zoekt **TROMBONIST**. We spelen al 35 jaar muziek uit alle stijperiodes en oefenen in Oegstgeest. Bezetting is 4 trompetten, 3 trombones, (hoorn) en tuba. Meer info: info@trompetshop.nl

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor en Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijftig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

English page

One and a half dollars a month

North Korean slaves built ships for Dutch companies

"It's the largest illegal job agency in the world."

Leiden researchers have discovered that, working in appalling conditions, North Korean forced labourers built Dutch boats at shipyards in Poland. "So that's how they fund missiles for the regime."

BY ANOUSHKA KLOOSTERMAN They work hard, those North-Koreans. They're disciplined and don't make mistakes. The janitor of a shipyard in the Polish town of Szczecin knows why: "Otherwise their families in Korea get their asses kicked."

They start work early, he says, because they have to live at the shipyard. They all do; they can't choose where they'd like to live. They are not permitted to speak to strangers; they receive only a fraction of their salaries, work long hours and have some time off just once a month. The residents of the little town describe how, sometimes, workers would be "marched past" by an officer; now, they only see a car with blacked-out windows drive to the shipyard. "Perhaps they march underground now", one resident jokes.

A Korean labourer, who spoke to journalists in deepest secret, re-

vealed the other side of the story: "On Sundays, all I do is drink. Everyone drinks. What else can we do? We're an isolated group." He misses his family but can't ring them: Pyongyang blocks all contact.

At the Szczecin shipyard, which belongs to a company called Partner, they have been building ships – at least 36 – for Dutch companies for years, according to the report *People for Profit* by a Leiden research group of which Remco Breuker, Professor of Korean Studies, is in charge. He received the unadulterated images from journalists who had been investigating the living conditions of North Korean migrant workers for the documentary *Dollar Heroes*.

"That people were killing themselves with drink because they can't deal with it", is one of the things Breuker didn't know. Their desperation is expressed in other things too: at Polish tomato nurseries, fights between female labourers are encouraged by the management", he says. "To relieve the frustration. When I hear colleagues say that these people are all happy slaves, I think: just try it for one day – you'd be in tears. So would I, for that matter."

Partner delivered a total of 36

ships to Dutch customers, including dredging firm Boskalis, who bought three ships. In some cases, like that of the *Arctic Dawn*, Dutch shipbuilders supervised the construction of the ships in Poland, the report says. "The local craftsmen are supervised by Dutch ship-building experts."

"It's the largest illegal job agency in the world", says Breuker. North Korea needs money, but has trouble acquiring it due to international sanctions and the country's isolated status so the country sends labourers to work all over the world; Breuker estimates 150 thousand are involved. They work on ordinary work visas and can work legally on paper – even in the European Union – but their salaries are diverted via Russia and China, where the North Korean regime has bank accounts, to Pyongyang. Sometimes, the money is taken out of the bank accounts in Poland and sent by courier to North Korea, bags at a time. Diplomats smuggle cash in their luggage; they can't be checked due to their diplomatic immunity.

Can the money flow be stopped? "Anything is possible, but it will take an awfully long time", says Breuker. It is more effective to tackle the regime's finances. "That is precisely

what's happening now; if we increase the measures, they'll talk."

The workers sometimes receive only a fraction of their salary, or nothing at all. "They didn't pay me more than one and a half dollars as a monthly wage for the first three months", recalls one labourer in *Dollar Heroes*. He works at another Polish shipyard, Crist Shipyard, where he worked on the construction of a Dutch cruise ship until 2016. The highest monthly salary he ever received was 180 dollars. "Even when I worked thirteen hours a day, and at night." After three years and four months, he had earned 2,500 dollars, of which he sent a total of 1,600 to his wife, left behind in North Korea. On average, he could spend 27 Euros a month.

Crist Shipyard is, for that matter, the shipyard where, in 2014, welder Chôn Kyôngsu died. When his clothes caught fire, he was burnt alive because of the bad insulation.

Boskalis claims to nothing about the deployment of North Korean manpower for the construction of its ships. If they had known, they would have cancelled the collaboration, CEO Peter Berdowski ensured *BNR Nieuwsradio* on Tuesday. Oth-

er companies deny any knowledge either: Johan Schouwenaar, the head of Royal Bodewes, said in Dutch newspaper *Algemeen Dagblad* that he had visited the shipyard but had not seen any North Koreans. They have not done any business with Partner since last year.

"In the grimmest scenario, they really didn't know anything about it", Breuker responds. "That shows how close to home it all is. We need to realise what it actually means. Ultimately, we're funding North Korea's missiles, to put it bluntly. We must reconsider everything, including the sanctions. If this continues, they'll have absolutely no effect."

He's hoping that the companies will be "absolutely honest" and that suitable measures will be implemented. "They must come up with something to solve this problem and prevent it happening, and then make amends. If it turns out that the North Koreans were not receiving their proper wages, and the companies feel responsible, those companies should immediately put money aside for the labourers. We need to appeal to the companies' social conscience. I think they'd be willing to listen."

And then the money ran out

The report, which was published on Monday, is the second paper on North Korean forced labour in Europe. The first report, published in 2016, already stirred up plenty of discussion in the European Parliament. The day the second report was published, questions were asked in the Dutch Parliament. It has attracted plenty of interest.

Is there more to come?

Well, not for a bit, says Breuker. "Write this in big letters: there's no more money. We thought we could apply for a European subsidy, but we didn't even make it through to the preliminary rounds. We're not even eligible, because the subject is North Korea: you must meet all kinds of conditions, that you work with partners in that country, for instance, and we can't do that. Or it's the wrong regional concentration. There's always something. I really don't have a bad track record when it comes to subsidies, but this has absolutely no chance at all."

The money for the current study came from the Leiden Asia Centre. "But that will only last another two or three

weeks", Breuker guesses. "Then it's *game over*. It's one of the reasons why people never succeed in exposing the state of human rights in North Korea, especially forced labour. There simply isn't the political will or interest."

Actually, as far as he is concerned, the study has scarcely begun. "There is so much more to map out. We need to investigate matters in China and Russia, and in the Middle East, Asia and Africa. And what I really, really want to do – and that's difficult as a professor, because it means I'll become a dreary activist – we really need to talk about the people themselves. We're only talking about states and companies, but what do we do about the people? Do we send them back? I would really love to discuss this matter with the experts."

Breuker still hopes he'll get a grant of some kind. "I haven't lost hope. This has provoked so much emotion, I think we might still have a chance. But I'd like to say, very clearly and very loudly, that someone must come to our aid."

Advertisement

de Kattiekop
childcare centre

2017 AWARD WINNER FOR SOUTH HOLLAND REGION*

In an independent survey parents assess the childcare centre as a 9.4 56 reviews

Already for 35 years de Kattiekop has been the child care centre for staff and students of Leiden University and affiliated institutions. Within walking distance of Leiden Central station. Open from 07.30 hrs. till 18.30 hrs.

More information
www.dekattiekop.nl | tel. 071 517 6363

*reviewplatform Opinions.nl

Zondebok van de nazi's

Hoe een halfblinde Leidse metselaar wereldnieuws werd

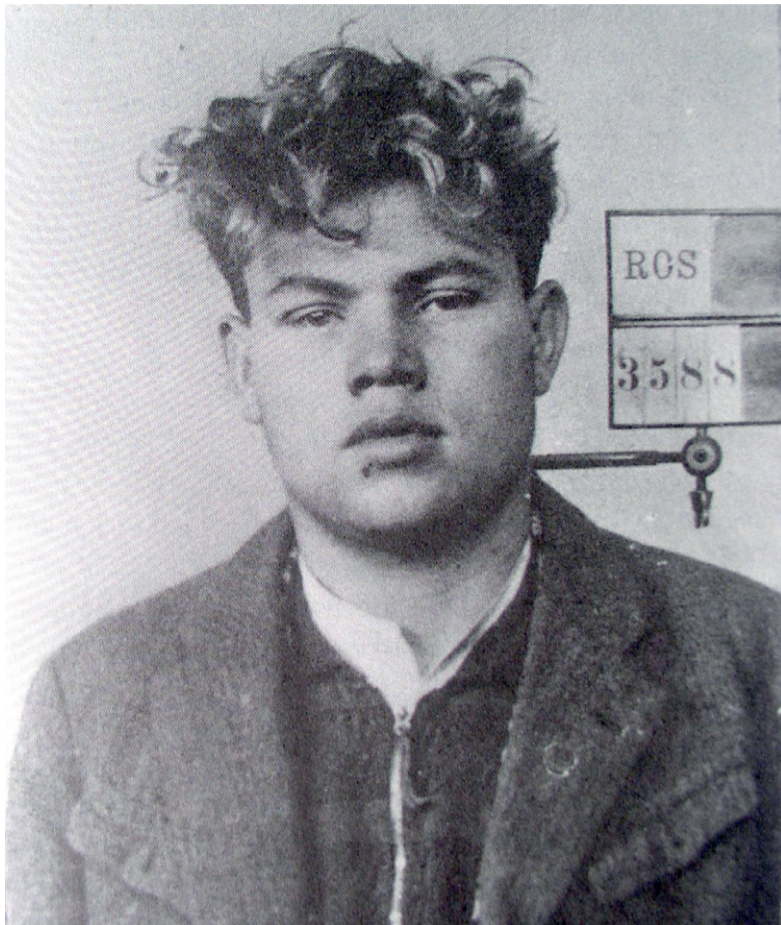
85 jaar geleden stak Leidenaar Marinus van der Lubbe het Rijksdaggebouw in Berlijn in brand. Het kostte hem letterlijk de kop. Vrijdag geeft zijn biografie een lezing.

DOOR VINCENT BONGERS Het was als een vlammenorgel, zou een getuige later zeggen. Het is 27 februari 1933 en de gordijnen in de parlamentszaal van het Rijksdaggebouw in Berlijn staan in brand. Toegesnelde wachters en brandweermannen constateren dat er nog meer vuurhaarden zijn. Dan zien ze plots een man uit de rook opduiken; zijn ontblote bovenlijf is bezweet. Hij steekt zijn armen in de lucht en wordt gearresteerd. Het blijkt de Leidenaar Marinus van der Lubbe te zijn.

'Das ist ja eine Riesenschweinerei', reageerde nazikopstuk Hermann Göring. Hitler was een maand eerder rijkskanselier geworden, de greep van de nazi's op Duitsland werd steeds steviger. De aanslag van de linkse agitator Van der Lubbe was een perfecte aanleiding om de Duitse communisten keihard aan te pakken. 'Nu is er geen genade meer', zou Hitler hebben gezegd, 'wie ons in de weg staat wordt neergemaaid'.

Tijdens de rechtszaak zit Van der Lubbe met het hoofd voorover gebogen. Er druipet snot uit zijn neus en het kwijl loopt uit zijn mond. De rechter eist dat de geknakte verdachte hem aankijkt en antwoord geeft op vragen, maar hij reageert niet. Van der Lubbe lijkt in niets meer op de linkse rebel die het in Leiden zo hartstochtelijk opnam voor de uitgewrongen arbeider en streed tegen het grootkapitaal.

Marinus was metselaar, maar

Marinus van der Lubbe op een politiefoto (1931)

had gruis in zijn ogen gekregen waardoor hij halfblind was geworden. Metselen ging niet meer, en hij moest zich in leven houden met allerlei baantjes. Zo werkte hij in de Leidse conservenfabriek Tieleman & Dros, gevestigd in het pand waar nu de Vrijplaats Leiden zit. Hij riep er ooit op tot een staking, blijkt uit

de in 1999 door Martin Schouten gepubliceerde biografie. Schouten geeft morgen in de Vrijplaats een lezing over het tumultueuze leven van de opstandige arbeider.

Van der Lubbe deelde in Leiden het zelf volgeschreven krantje *De Roode Werker* uit bij de fabriekspoorten en richtte een 'Leninhuis' op. Zijn

vrienden noemden hem 'Dempsey', naar de Amerikaanse zwaargewichtsbokser Jack Dempsey die een aantal keer wereldkampioen werd. Want naast luidkeels protesteren was Van der Lubbe niet bang om zijn vuisten te gebruiken, schrijft Schouten.

Tijdens een van die knokpartijen kreeg hij van de politieagent een houw van de sabel. Hij hield er een wond aan over, maar hij liet zich niet verjagen. Toen zijn medecomunisten al waren gevluht, bleef 'Dempsey' doorvechten. Even later kwam hij de schuilplaats waar zijn vrienden zaten binnenstormen, trots zwaaiend met de sabel die hij van een diender had afgepakt. Het was niet de laatste keer dat hij in een vechtpartij met de autoriteiten verzeild raakte: in 1930 ramde hij een politieagent door een ruit, omdat die er bezwaar tegen maakte dat Van der Lubbe luidkeels linkse krantjes aan de man bracht.

Leiden werd te klein voor Van der Lubbe en hij reisde onder andere naar Oostenrijk en Joegoslavië. In 1933 ging hij naar Duitsland. Daar besloot hij tot een radicale actie om voor het lot van de arbeiders op te komen en zich te verzetten tegen de nazi's, want alleen 'rondlopen, eten en slapen is toch geen actievoeren'.

Zijn daad van verzet, werd door de nazi's aangegrepen om keiharde maatregelen te treffen tegen linkse tegenstanders. Van der Lubbe moest en zou de doodstraf krijgen. Op 10 januari 1934 werd hij in Leipzig onthoofd.

Martin Schouten, *Marinus van der Lubbe, een biografie*. De Bezige Bij, 332 pgs. Lezing in de Vrijplaats Leiden 16 februari, 20:00 u

Neergeschoten bij Waterloo

Studenten presenteren historische korte verhalen

Waarom moet historische fictie altijd uitmonden in vuistdikke romans? De Leidse Uitgeverij Historische Verhalen zapt langs de geschiedenis, en geeft komende zondag een voordracht.

Net buiten Thebe, 1460 voor Christus

Afero veegde zijn zweterige hand af aan zijn lendendoek en pakte de haak die een van de priesters hem aanreikte. Hij haalde diep adem, manoeuvreerde de haak in de neus en gaf een flinke stoot tegen het neusschot. Een krakend geluid volgde, waarna hij de haak moeiteloos verder omhoog kon duwen tot in de zachte massa van de hersenen.

Dit fragment komt uit het verhaal 'Het teken van Anubis' van Iris Versluis. Zij is een van auteurs van de Leidse Uitgeverij Historische Verhalen die zondag bij Boekhandel van Stockum komen voorlezen. Van 14 tot en met 21 februari is het namelijk de Week van het Korte Verhaal.

Rik van der Vlucht (26) startte de uitgeverij in 2015 tijdens zijn studie geschiedenis aan de Universiteit Leiden. 'Historische verhalen vind je eerder in lijvige romans. Terwijl je met korte verhalen juist veel verschillende stukjes van de geschiedenis kunt laten zien. In onze nieuwste bundel bevindt je je even in de Noord-

oostpolder in 1944, een paar pagina's verder bij een keizer in het Romeinse Rijk en even later weer bij een tandarts in de achttiende eeuw.'

Die bundel, *20 korte geschiedenisverhalen - Verzamelbundel II*, is sinds deze maand te koop. Eerder verschenen, naast *Verzamelbundel I*, al twee themabundels over de Oudheid en de Gouden Eeuw.

'Voor komende zomer staat een derde themabundel gepland, over de Middeleeuwen', vertelt Van der Vlucht. Intussen gaan drie auteurs, Paul Christiaan Smis en de Leidse studenten Key Tengeler (geschie-

denis) en Marjolijn van de Gender (taalwetenschap) ook novelles schrijven over respectievelijk de Noorse koning Harald Hardråde, de Arabische prins Abd al-Rahman I en de grootvorstin Olga van Kiev. 'Dat worden dus langere verhalen over middeleeuwse heersers, van vijftientot twintigduizend woorden, die in 2019 gebundeld zullen verschijnen.'

De verhalen van de uitgeverij spelen zich af bij historische gebeurtenissen, maar de personages zijn soms fictief. 'De Slag bij Waterloo wordt opnieuw spannend, als je meeleeft met een soldaat die meevecht en wordt

neergeschoten. Sommige schrijvers putten uit dagboekfragmenten, anderen vullen een personage helemaal zelf in. Maar we blijven altijd zo dicht mogelijk bij de geschiedenis', vertelt Van der Vlucht.

Zelf schreef hij overigens geen verhalen. 'Dat idee klinkt aantrekkelijk, maar anderen zijn er beter in. Bovendien vind ik het ondersteunen van schrijvers en samen een verhaal naar een hoger niveau tillen, ook heel leuk.'

Wie zelf ideeën heeft voor een toekomstige bundel, adviseert hij om eerst de tips en criteria op historischeverhalen.nl door te nemen. 'Maar of je al tien boeken op je naam hebt, of nog helemaal geen, dat maakt niet uit. Zolang je maar een goed verhaal hebt.' En die tien boeken, die kunnen er altijd nog van komen.

'Een van onze schrijvers is al benaderd door een uitgever, op basis van online geplaatste verhalen', weet hij. 'En enkele anderen begonnen bij ons, maar hebben intussen elders al een boek uitgebracht.'

DOOR MARLEEN VAN WESEL

20 korte geschiedenisverhalen - Verzamelbundel II, Uitgeverij Historische Verhalen, 220 pgs, €12,50

Voordrachten in Boekhandel Van Stockum: zondag 18 februari, 14.30, gratis

Scotland Forever!, the charge of the Scots Greys at Waterloo, geschilderd door Lady Butler (Elizabeth Thompson), uit 1815. Foto Leeds Art Gallery

FILM

LIDO
Black Panther
dagelijks 11.30 + 14.45 + 18.15 + 21.30
Patser
do. za. ma. wo. 21.30 + vr. zo. di. 18.15
Winchester: The House That Ghosts Built
do. za. ma. wo. 18.45 + vr. zo. 12.30
Zie verder bioscopeninleiden.nl

MUZIEK

DE LEIDSE LENTE
Music night: On the rhythm of life
Di 20 februari, 21.30, gratis
GEBR. DE NOBEL
Varukers + Support: Slavery Farm
Do 15 februari, 19.30, €12,50
Singlefeestje
Za 17 februari, 23.00, €12,50
MUZIEKHUIS
Bandmiddag
Zo 18 februari, 14.00, gratis
PAARD VAN TROJE (DEN HAAG)

Benjamin Fro
Vr 16 februari, 20.00, €12,50
Voltage
Za 17 februari, 23.00, €17,08

Charlie Parr
Za 17 februari, 20.00, €15,-
PIETERSKERK

Scratch - Messiah
Do 15 februari, 19.30, v.a. €17,-
Scratch - Johannes Passion
Zo 18 februari, 19.30, v.a. €17,-

STADSGEHOORZAAL
Droom! - Nederlands Studenten Orkest en Remy van Kesteren
Do 15 februari, 20.15, €10,-

TWEE SPIEGHELS
Omiros Miltioudous Band
Zo 18 februari, 16.00, gratis

Unplugged
Wo 21 februari, 21.00, gratis
VRIJPLAATS

Links Af (Club Night)
Za 17 februari, 21.00, €2,-

DIVERSEN

BPLUSC: OUDE VEST
Expositie: Sairhei Barsuk (olieverfschilderijen)

t/m 31 maart
KAMERLING OHNES GEBOUW
Lezing: Hazelhoff Guest Lecture - Roel Janssen

Do 15 februari, 15.30, gratis
LIPSUIS

Lezing: De Holocaust - Hoe was het mogelijk?! - prof. dr. Hans Blom
Wo 21 februari, 19.30, gratis

MUSEUM VAN OUDHEDEN
Expositie: Along the Road to Nineveh
t/m 25 maart

MUZIEKHUIS
Leiden English Comedy Nights
Vr 16 februari, 20.30, €15,- (voorverkoop €12,-)

PLEXUS
Lezing: De nabijheid van God - Stefan Paas

Do 22 februari, 20.00, gratis
SCHOUWBURG

Halve finale Leids Cabaret Festival
Do 15 februari, 20.15, v.a. €17,-
Finale Leids Cabaret Festival
Za 17 februari, 20.15, v.a. €20,-

STADSGEHOORZAAL
Felix Heezemans
Di 20 februari, 20.30, €17,50

THEATER INS BLAU
Comeback - Beumer & Drost
Za 17 februari, 15.00, €12,50

We Are In Trouble - IVGI&GREBEN
Ma 19 februari, 20.30, €13,50
VAN EYCKHOF 3

Lunch talk: Als er een God bestaat... waarom zou er dan maar één weg naartoe zijn? Di 20 februari, 13.00, gratis

...waarom is er dan lijden? Wo 21 februari, 13.00, gratis

...waarom laat hij zich dan niet zien? Do 22 februari, 13.00, gratis
VAN STOCKUM BOEKVERKOPERS

Voordrachten uit Historische Verhalen II
Zo 18 februari, 14.30, gratis
VRIJPLAATS

Lezing: Marinus van der Lubbe - Martin Schouten
Vr 16 februari, 20.00, gratis

Kamervragen

Foto Taco van der Eb

Column

Broadway

Ik schrijf graag. Vandaar dat ik op de achterkant van dit weekblad sta. Hoi. Twee keer per maand wordt deze ruimte voor mij gereserveerd (waarvoor dank) en mag ik brullen wat ik wil, zolang het maar minimaal vierhonderd woorden zijn en het op een niveau is waar je je ogen niet van wilt lepelen.

Na ruim een jaar ben ik nog steeds verbaasd dat mensen het daadwerkelijk lezen (waarvoor weer dank).

Ik praat ook graag. Misschien nog wel liever dan dat ik schrijf. Wist ik natuurlijk allang, maar dat werd nog maar eens bevestigd toen ik laatst iets meemaakte waarvan je denkt: leerzaam, had toch niet per se gehoeven. In plaats van het klassieke "van je afschrijven", geef ik de voorkeur aan een Broadway-uitvoering van de gebeurtenis.

In een natuurlijk gesprek wordt er geen ruimte voor je gebrul gereserveerd en moet je dat jezelf toe-eigenen. In dat laatste ben ik gelukkig heel erg goed, wellicht beter dan in het praten zelf. Zodoende schroom ik niet om de theatervoorstelling meerdere keren op te voeren. Ik praat mezelf als het ware comfortabel in de eerder vervelende situatie. Sterker nog, hoe vaker ik de voorstelling speel, hoe beter het wordt. De oneffenheden in het script raken verloren en maken plaats voor puntige zinnen.

Er beginnen verschillende versies te ontstaan: van vijf minuten, een kwartier en een half uur. Natuurlijk ben ik lichtjes verontwaardigd als mensen niet de laatste optie nemen, maar met de verschillende opties is 'Ik heb geen tijd' geen excuus. Voor zo'n toneelstuk heb je een publiek nodig. De samenstelling van dat publiek maakt me niet zoveel uit. Ik treed op voor zowel individuen als groepen. Soms overlappen die groepen wat en hoort iemand vijf keer exact hetzelfde verhaal, maar 'het blijft grappig', blijkbaar. Bovendien kun je na vijf keer doen alsof het jouw verhaal is. Werkt erg goed op feestjes.

Hoewel voor het schrijven zo'n publiek niet noodzakelijk lijkt te zijn, is het dat wel. Vertraagd weliswaar (columnns worden een week van tevoren aangeleverd), maar toch. Sterker nog, jij die dit leest, bent er onderdeel van. Dik vierhonderd woorden. Zo'n drie minuten die je niet meer terugkrijgt. Waarvoor dank, tijd is immers het kostbaarste goed om iemand cadeau te doen. Anderen gingen u voor, maar velen doen het u niet na. Kun je nu weer gewoon iets nuttigs gaan doen.

FEMKE BLOMMAERT is student taalwetenschap

'Een kat mag eigenlijk niet'

Franka Wigman (19, international studies)

Huis: 1^e Binnenvestgracht 16

Kamer: 13 m²

Huur: €335

Aantal bewoners: 4

Hoe lang woon je hier?

'Nog maar net: twee weken. Voordat ik in deze kamer zat, woonde hier een internationale student. Mijn huisgenoten hebben met briefjes geprobeerd om haar Nederlands te leren. Overal in huis hangen papertjes waarop 'plank', 'tv' of 'tafel' staat. Ze is nu weg, maar de briefjes hangen er nog steeds, dus iedereen die langskomt, vraagt zich af wat voor idiotoot huis dit is.'

Je huisgenoten kijken hier wel recht naar binnen.

'Ik zie mijn huisgenoten meer als vriendinnen, dus dat boeit me niet zoveel. No shame. Natuurlijk staan ze weleens voor

het raam te loeren als ik nog brak in mijn nest lig, maar dat is alleen maar grappig.'

En jullie hebben een kat.

'Ja, dat is Vodka. Er wonen hier best veel katten in de buurt die vaak voor het raam zaten of gewoon naar binnen wandelden. Het leek ons heel leuk en handig om zelf een kat te hebben.

'Toen een vriendinnetje van een huisgenoot een nestje kreeg, hebben we besloten er ook eentje te nemen. Maar eigenlijk mag het niet van de huisbaas.'

Doe je veel met je huisgenoten?

'Ja, we hebben elke donderdag huisavond. Vorige week had ik bijvoorbeeld indrinken. Heel gezellig, maar ook best heftig. Ik heb nog nooit zo vaak gekotst.'

Indrinken?

'Ieder huis doet dat op een andere ma-

nier. Mijn indrinken had het thema "Totally Spice". Ik was Jerry, oftewel Ginger Spice, mijn huisgenoten waren de andere Spice Girls. Ik had een driegangendiner gekookt en na afloop zouden we naar de Hifi gaan, maar eerst moest ik feitjes over mijn huisgenoten kennen en op elke trede van de trap een shotje nemen. Daar zaten ook non-alcoholische drankjes tussen, Fristi bijvoorbeeld. Ik mocht vier keer vetoën, maar de Hifi heb ik niet meer gehaald.'

Wat zit er in die kluisjes?

'Mijn kledingkast, ze zijn echt gebruikt op een basisschool. Ik heb er wel veel voor betaald: tachtig euro per stuk. Eén is mijn "wijsheidskastje", die beplak ik met alle vragen van de Pickwick-theezakjes.'

Hoe kom je aan dat verkeersbord?

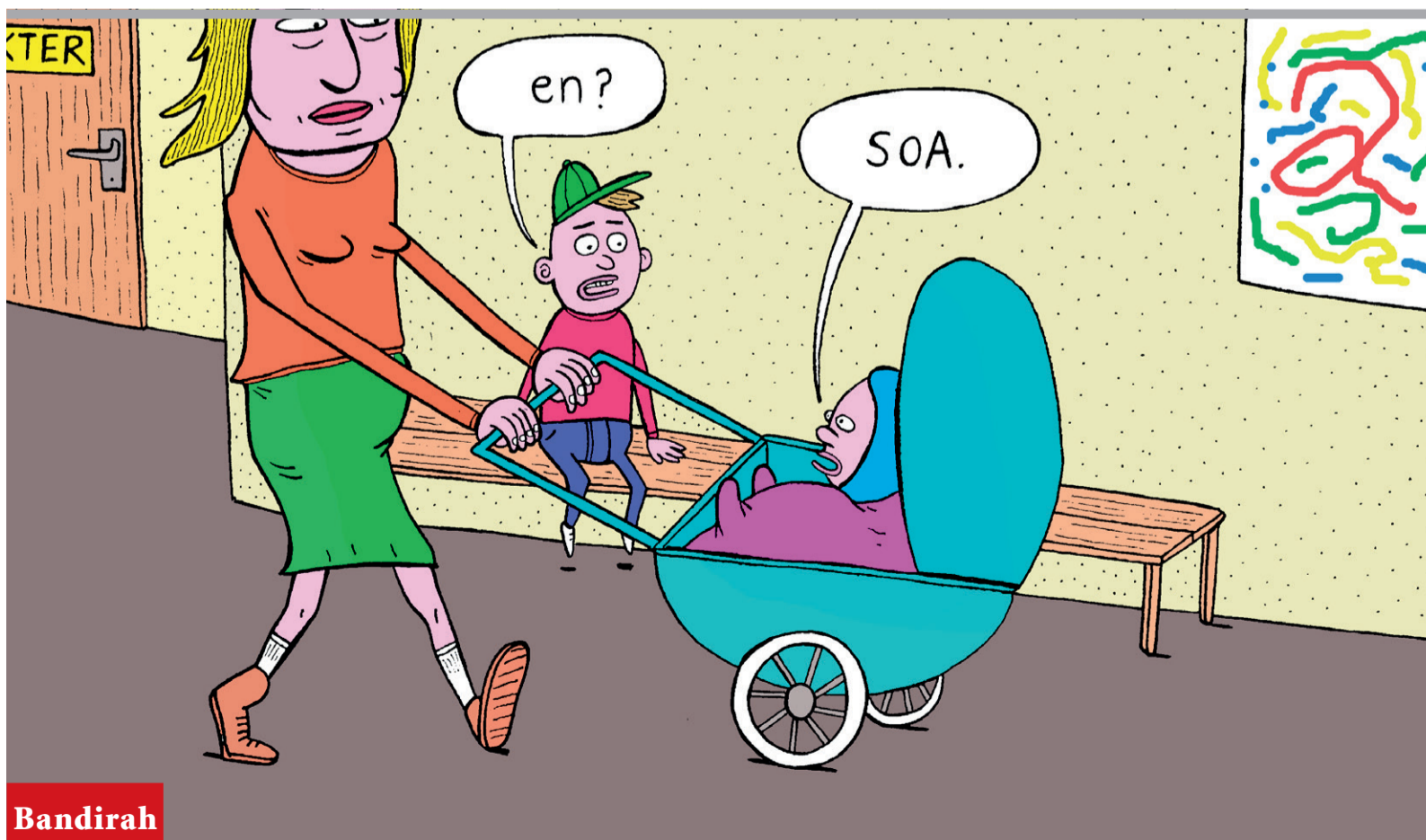
'Vroeger kwamen al mijn vrienden in

mijn achtertuin kamperen. Elke nacht, om zeven minuten voor half vijf, moest je de straat op om ergens een reflectorpaaltje te stelen. Soms kwamen we losse verkeersborden tegen, dan had je echt prijs! Beunen noemden wij dat, maar niemand hier in Leiden kent die term.'

Mooie fiets heb je.

'Die heb ik via Marktplaats geruild voor zes flessen rode wijn. Mijn fietsen werden altijd gestolen, maar ik wilde heel graag een wielrenfiets omdat ik altijd te laat ben. Toen ik hem ging ophalen vertelde de verkoper dat hij hem had gekregen als grap voor zijn vijftigste verjaardag. Hij vroeg zich af of ik er echt op ging fietsen, maar ik fiets er oprecht elke dag mee.'

DOOR ESHA METIARY

Bandirah

